

trimestriel

4ème
trimestre
2006

N° 136

décembre
2006

LA INFORMILO

l'espéranto

la langue de l'amitié
sans frontières

esperanto

la lingvo de l'amikeco
sen landlimoj

éditeur

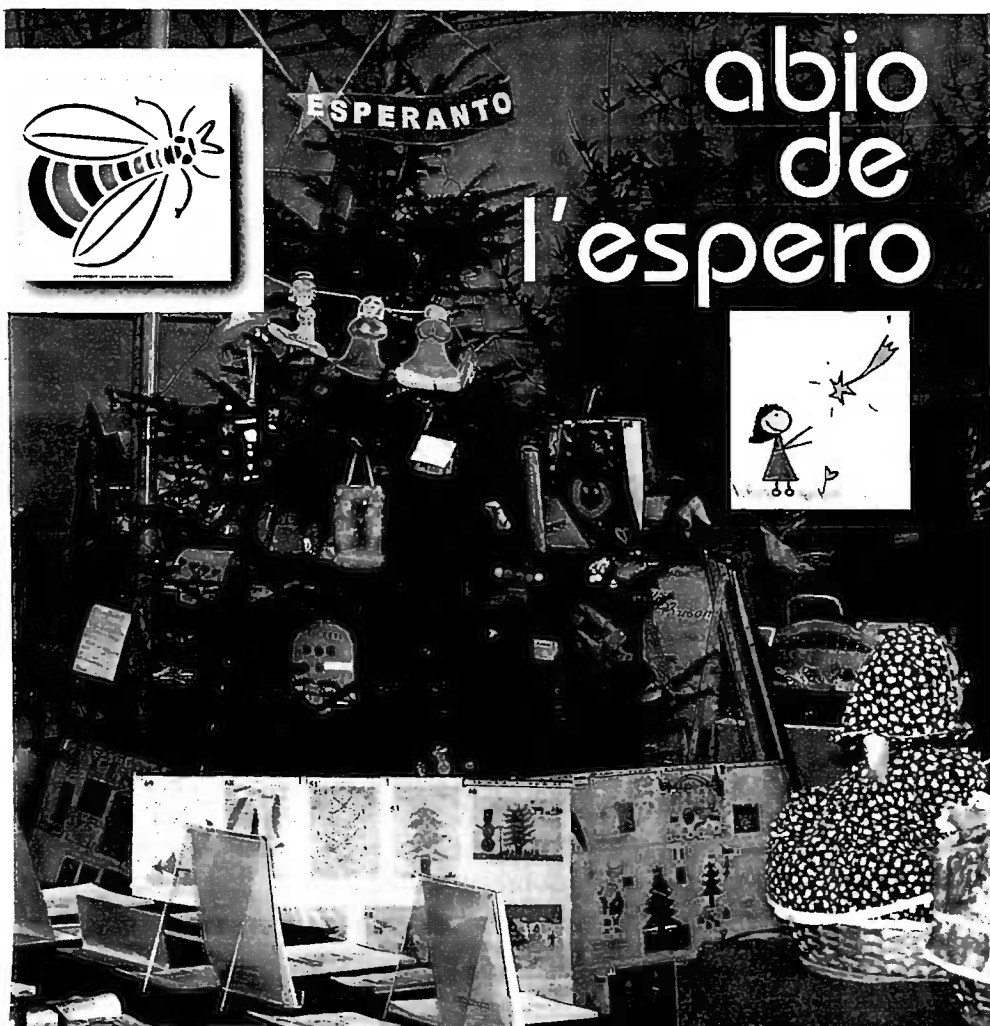
**ESPERANTO
FRANCE-EST**

association culturelle
pour la promotion
de la langue
internationale
ESPERANTO

regroupant
les départements
Meurthe-&-Moselle (54)
Meuse (55)
Moselle (57)
Bas-Rhin (67)
Haut-Rhin (68)
Vosges (88)

Maison des Jeunes
et de la Culture
" Philippe Desforges "
27, rue de la République
FR-54000 NANCY

ABONNEMENT / ABONO
annuel / jara
12 €
eksterlando
16 €

Dans le cadre du "marché de Noël" de WINTZENHEIM, sous l'impulsion de Michel BASSO, président de TAKE-*Esperanto* (*Tutmonda Asocio de Konstruistoj Esperantistaj*), un concours de dessins à vocation internationale a généré l'envoi de plus de 150 croquis, esquisses, collages et aquarelles en provenance de 24 pays aussi éloignés que l'Ouzbékistan, le Congo, la Chine... et l'Australie ! Une sélection aura l'honneur de garnir le "grand sapin" de Noël. La meilleure prestation de chaque continent se verra récompensée par un prix spécial d'une valeur de 75 €. 35 jeunes artistes ont ajouté un message en espéranto à leur envoi.

Dans la droite ligne de cette initiative, un concours, proposé aux élèves des classes maternelles et élémentaires, permettra d'envoyer les meilleurs dessins aux jeunes espérantophones dont les œuvres sont exposées à Wintzenheim.

Plej feliĉan kaj fruktodonan jaron 2007 al niaj legantoj !

Espéranto France-Est		esperanto <i>France-Est</i>	Orient-Franca Esperanto-Asocio.	
La Informilo	Bulletin bilingue d'information sur la langue internationale ESPERANTO		Dulingva inform-bulteno pri la Internacia lingvo ESPERANTO	
Rédaction: Redaktoro:	Pol DENIS, 5, Chemin de Blamecourt, 55000 BAR LE DUC			
	tel. (+33) 03.29.79.01.44 poŝ-tel. 06 98 09 62 81		pol.denis@wanadoo.fr	
Les articles à insérer doivent parvenir impérativement à la rédaction dans les délais suivants:	Article manuscrit Texte envoyé par courriel Document avec mise en page		un mois 3 semaines 2 semaines	avant la fin de chaque trimestre
Les articles signés nommément par leurs auteurs expriment la seule opinion de ces derniers.				

Komitato de la Asocio		Comité de l'Association	
Funkcio	Adreso	telefono	Ret-adresoj
Prezidanto Libroservo <i>Président</i> <i>Service Librairie</i>	S-ro Jean-Luc THIBIAS 37, rue Pierre et Marie Curie 54500 VANDOEUVRE	03.83.53.57.54	thibias.jean-luc@wanadoo.fr libroservo.efe@wanadoo.fr
Vic-prezidanto <i>Vice-président</i>	S-ro Gilbert STAMMBACH 24, rue Albert Zimmer 67610 LA WANTZENAU	03.88.96.67.59	gilbert.stammbach@mageos.com
Sekretario <i>Secrétaire</i>	S-ro Jacques HERLÉ 1, chemin du Berger 57380 MAINVILLERS	03.87.01.00.39	jacques.herle@laposte.net
Kasisto <i>Trésorier</i>	S-ro André GROSSMANN 5, rue des Pyrénées 68390 BALDERSHEIM	03.89.45.62.89	andreo.ag07@free.fr
Redaktoro <i>Rédacteur</i>	S-ro Pol DENIS 5, Chemin de Blamecourt 55000 BAR LE DUC	03.29.79.01.44	pol.denis@wanadoo.fr
Junul-respondeculino <i>Responsable Jeunes</i>	F-ino Violette WALTHER 6, rue Philippe Rueff 67800 BISCHEIM	08 70 32 42 09 06 81 74 05 56 Fakso: 03 88 81 42 09	walther.violette@wanadoo.fr
PKK <i>Cours par correspondance</i>	S-ro Edmond LUDWIG 26, route de la Schlucht 68140 STOSSWIHR	03.89.77.52.56	take.ladomo@wanadoo.fr
Aliaj komitatanoj	S-ino Liliane BERSWEILER	03.83.47.41.36	Liliane.Bersweiler@ac-nancy-metz.fr
<i>Asseseurs</i>	S-ino Marie-Claude BOREGGIO	03.88.96.47.26	
	S-ro Roger DEGRELLE	03.82.21.92.40	roger.degrelle@wanadoo.fr
	F-ino Claudy DEMONGEOT		testudeto@gmail.com
	S-ro Cyrille HURSTEL	08.70.57.68.00	cyrille-hurstel@free.fr
	S-ro Robert KUENY	03.89.82.37.62	
	S-ino Ginette MARTIN	03.29.24.68.46	gimavo@wanadoo.fr
	S-ro Frédéric PORRETTI	03.69.77.07.24	popo68@evhr.net

Abono al La Informilo >>	Francio: 12 eŭroj Eksterlando: 16 eŭroj << Abonnement à La Informilo
Pagoj je la nomo de >>	Esperanto France-Est CCP 1997 72 W NANCY << Paiement au nom de
Bank- aŭ poŝt-ĉekoj sendata al la Kasisto	S-ro André GROSSMANN 5, rue des Pyrénées 68390 BALDERSHEIM
Adres-ŝanĝo: Informu al	Chèque bancaire ou postal à adresser à au trésorier Changement d'adresse: informer le

Sommaire : pages 1 / 3 éditorial 4 / 6 la presse 7 hommage Auld 8 carpette anglaise 9 / 10 activités locales 11 radio polonia 12 / 15 témoignages 16 / 24 comptes-rendus 25 / 27 vinilkosmo 28 paroliga semajno 29 / 30 Jaci 31 / 32 libro-servo 33 / 34 trésorerie 35 détente 36 photothèque	ISSN 0291 6037 trimestriel bulletin d'information bilingue sur l'espéranto édité par l'association culturelle Esperanto France-Est MJC PhiJippe Desforges – 27 rue de la République 54000 NANCY Directeur de la publication : Jean-Luc THIBIAS Rédacteur : Pol DENIS Dépôt légal : 31 décembre 2006 Imprimé par l'Office Central de Coopération à l'Ecole Place de l'Ecole Normale 55000 BAR-le-DUC N° CPPAP : 0409 G 83517
---	---

angulo de la prezidanto

... Ĝojan Krisnaskon ! Feliĉan novjaron ! Bonan sanon ! ...

Jen denove tiuj kutimaj bondeziroj, kiujn, tiuepoke, oni aŭtomate rediras, apenaŭ pensante pri la valoro de tiuj vortoj.

Ĉijare, mi multe pli bone taksas la signifon de tiuj esprimoj, rememorante pri la pasinta decembro, kiam post bicikla "renkontiĝo", mi troviĝis kuŝanta sur hospitala lito, kun kruro, brako kaj fingro en gipso.

"Ĝojan kristnaskon !" . Mi ja bezonis tiun kuraĝigon, sciante, ke la Sanktan Vesperon mi verŝajne pasos en hospitala domo.

"Feliĉan Novan Jaron !" - Dankon ! (almenaŭ ne plu venu al mi tro rapidema motorbiciklo !) < "Bonan sanon !" - tiel estu : de apenaŭ moviĝebla kuŝantaĵo mi refariĝu normale marŝanta homo !"

La kialon de iom strangaj esprimoj mi ankaŭ malkovris. En la franca, oni ne diras "Kiel vi fartas ?" sed "Kiel vi iras ? ". Kiam oni momente uzis rulseĝon aŭ marŝ-bastonojn, oni pli bone komprenas la elekton de tiuj vortoj (ĉu ne, Andreo ?).

"Bonan apetiton !" Ĉu tiu vortparo nepre necesas ? Jes, se oni devas manĝi la sengustan enplastigitajn, kiu, en hospitalo, oni nomas nutraĵo !

"Premi la manon", ĉu ne troiga esprimo ? Ne tion vere faras la kinezi-terapiistoj, kiam ili volas refunkciigi rompitan fingran ostion !

La unuan tagon post mia akcidento, kiam provizoraj pezaj gipsaĵoj kovris mian kruron ĝis super la genuo, kaj mian brakon de super kubuto ĝis la fingroj, kaj kiam pinglo daŭre alvenigadis likvaĵon en la nevunditan brakon, mi ankaŭ konsciis pri la signifo de la frazo troviĝanta en asekuraj kontraktoj : "Ne kapabla sen helpo plenumi la ordinarajn gestojn de la vivo !".

Feliĉe, tiam, mi jam sciis, ke mia nuntempa vera handikapo estas provizora kaj ke, post kelkaj semajnoj, mi verŝajne retrovos staton saman kiel antaŭe. Sed mi pensis pri la homoj, kiuj, pro maljuneco, malsano aŭ akcidento, restos por ĉiame tiel handikapitaj... kaj mi vere kompatis ilin !

Maljuniĝado estas natura kaŭzo, kiu ĉiujn tuŝas, pli malpli severe. Malsano estas maljusta sed hazarda. Akcidento, kiu ĝenerale devenas de eraro, propra aŭ aliesa sed ne intenca.

Tamen, mi ankaŭ pensis pri la homoj, kaj ĉefe infanoj, kiuj, pro milito, perdis uzeblecon de siaj membroj. Nur dank'al helpiloj kaj longa penado, ili povos eble removiĝi! Pri milito ĉiam kulpas iuj homoj, kiuj rifuzis trovi pacajn rimedojn por solvi problemojn, aŭ homoj, kiuj volas profiti militon por riĉiĝi ! Kion pensi pri tiuj fabrikantoj kaj komercantoj de "kontraŭpersonaj minoj" ? Kiel povas esti homoj tiel avidaj, ke ili akceptas gajni monon per produktoj, kiuj handikapigos infanojn por ilia tuta vivo ? Kiel ili povas trankvile dormi ? Kiel ili povas rigardi siajn proprajn infanojn sen honti ?

Dum mia restado en malsanulejo, min vere kortuŝis kaj helpis la multaj amikaj kontaktoj kaj bondeziroj. Do, certe mi nenion deziras al militkomercantoj, sed por vi ĉiuj kaj precipe malsanuloj kaj handikapitoj, mi sincere esperas ĝojan kristnaskon, feliĉan novan jaron kaj bonan sanon !

Jean-Luc Thibias

apprendre l'espéranto... *rapidité...*
efficacité...

... chez soi !

deux maîtres-mots
de notre cours
par correspondance

Edmond LUDWIG
28, route de la Schlucht
68140 STOSSWIHR

- ☆ un matériel adapté
- ☆ une technique éprouvée
- ☆ un réseau d'animateurs compétents
- ☆ un savoir immédiatement opérationnel

une diffusion
sur toute la région
... et au-delà !

"☆☆☆☆ ?...
- ☆☆☆☆ !..."

Abio de l'espero

L'association Take-Esperanto de Wintzenheim a organisé un grand concours de dessins ouvert aux jeunes apprenants de cette langue artificielle. Plus d'une centaine d'œuvres seront exposées durant trois jours, certaines accrochées à l'abio de l'espero, le sapin de l'espoir.

■ Shafiee, 6 ans, s'est dessinée, souriante. «*Je désire marcher sur l'arc-en-ciel pour pouvoir jouer avec les oiseaux*». Le message, écrit en perse et en esperanto, figure sur la feuille A4 envoyée à Wintzenheim. Depuis l'annonce, éditée dans deux revues esperantophones et diffusée dans 115 pays, les croquis, esquisses, poèmes et autres compositions affluent au 90 rue du Tiefenbach, siège de l'association Take-Esperanto que préside Michel Basso.

«*J'aime le chant du moqueur polyglotte ;
l'oiseau aux 400 voix*»

Ce dernier a déjà reçu une centaine de courriers des cinq continents. La plupart seront exposés lors du marché de Noël qui s'ouvre aujourd'hui à la halle des fêtes de Wintzenheim. Certains seront fixés sur le grand sapin, d'autres égayeront le stand du Cowi. Illustrant l'espoir, la paix et bien sûr Noël, les dessins proviennent d'Australie, du Congo, de Tanzanie, de Pologne, de Chine, du Canada, d'Israël, d'Ouzbékistan. «*J'attends un colis du Brésil avec une cinquantaine de croquis réalisés par des orphelins*», indique Michel Basso. Un autre orphelinat, celui de Tahai Maskan à Kaboul, participe aussi à l'opération.

Parmi les œuvres, celui de ce Mexicain qui reproduit le poème du souverain aztèque Netzahualcoyotl. «*J'aime le chant du moqueur polyglotte ; l'oiseau aux 400 voix ; j'aime la couleur bleue du ciel ; et le parfum excitant des fleurs ; mais j'aime davantage mon prochain*». Le tout, évidemment, dans la langue créée au XIXe siècle par Lazare Zamenhof. Parlé par 300 Alsaciens, 5 millions de personnes dans le monde, l'esperanto se veut langage universel. «*Ouvert à toutes les cultures, il permet de communiquer sur un pied d'égalité, sans discrimination*». Le message colle parfaitement aux fêtes de fin d'année.

Take-Esperanto organise un double concours à l'occasion de ce marché qui se tiendra jusqu'à dimanche. La meilleure composition de chaque continent sera récompensée par un prix d'une valeur de 75 €. Par ailleurs, les enfants de maternelle et de primaire pourront participer à un concours de dessins. Certains seront envoyés aux esperantophones dont les œuvres sont exposées à Wintzenheim. N.R.

► *Marché de Noël de Wintzenheim avec une cinquantaine de participants. Ouvert aujourd'hui et ce week-end à la halle des fêtes.*

Les Dernières Nouvelles d'Alsacé

Betschdorf / chez Odette Scheidel

Autour de l'espéranto

Une délégation du club d'espéranto de Strasbourg et d'esperantophones allemands a rendu visite à une pionnière de l'espéranto dans la région : Odette Scheidel, 85 ans, Betschdorfoise.

Pendant plusieurs décennies, Odette Scheidel a enseigné l'espéranto, la langue internationale équitable. A une époque où il était difficile de trouver du matériel pédagogique, Odette a créé plus de cinquante jeux pour faire participer ses élèves.

Chine et Japon

Aujourd'hui en retraite, mais toujours très dynamique, Odette a pu accueillir avec plaisir de jeunes esperantophones qui ont découvert ses multiples créations ainsi que les nombreux souvenirs de ses échanges avec des esperantophones de pays proches et plus lointains, comme le Japon ou la Chine.

Quatre générations étaient ainsi réunies autour d'une langue commune qui leur permet de se comprendre à égalité, quelle que soit leur langue maternelle.

Les Dernières Nouvelles d'Alsace - mercredi 13 septembre 2006

LEFIGARO.fr

Francophonie : le mensonge de Bucarest

« [...] Mais aussi utile soit-elle, la francophonie risque de ne plus être un jour qu'une époustouflante esbroufe, dès lors que les gouvernements français abandonnent toute législation linguistique (accusée d'entraver le grand marché unique européen) [...] sacrifient l'enseignement de la simple lecture, tout occupés à promouvoir, à l'âge où la langue maternelle est loin d'être acquise, d'un « *anglais de communication internationale* » qui entraîne la France sur la pente dangereuse de la diglossie.

Comment en appeler à la « *résistance linguistique* » tandis qu'un nombre croissant d'enseignements sont dispensés dans nos universités ou grandes écoles en anglo-américain, qu'étudiants, professeurs et chercheurs sont contraints au bilinguisme (ce que réussit à éviter par exemple un peuple comme le Japon, dont la langue n'a pourtant nulle vocation internationale).

Comment prôner la diversité quand la seule langue de travail des institutions européennes n'est plus, dans les faits, qu'un vague anglo-technocratique incompréhensible au commun des mortels (et à la plupart des députés européens), quand les administrations françaises sont contraintes de travailler en ce sabir aux fins de « *coordination européenne* » pour se plier à l'américanophonie obstinée de la Commission ?

Comment promouvoir le français quand des services publics entiers, jusqu'à la défense nationale, ne travaillent plus qu'en anglais, ou que d'autres, tels l'ANPE, se croient tenus de servir leurs administrés dans « *les langues d'origine* », témoignant d'un étrange renoncement à la matrice naturelle de l'intégration qu'est le français ?

[...] La francophonie mériterait mieux que d'être un paravent bavard et solennel masquant la déliquescence du français en France et en Europe.

Avant que d'exalter la résistance planétaire à l'américanisation du monde, commençons par résister nous-mêmes et, à tout le moins, à appliquer nos propres lois ».

- samedi 30 septembre / dimanche 1er octobre 2006 **LE FIGARO**

Paul-Marie COUTEAUX
Député européen

Actualité | France

L'apprentissage du chinois plébiscité par les parents

CHRISTINE DUCROS.

Publié le 21 novembre 2006

Actualisé le 21 novembre 2006 : 08h01

Le chinois est la cinquième langue étudiée en France derrière l'anglais, l'espagnol, l'allemand et l'italien.

J.-C. Marmara/le Figaro.

Plus de 10 000 collégiens et lycéens apprennent cette langue aujourd'hui plus étudiée que l'arabe, l'hébreu et le russe.

LE CHINOIS n'est plus une langue rare dans les établissements scolaires de l'Hexagone. Depuis que les Français s'éveillent aux prouesses économiques de l'empire du Milieu, leurs enfants - collégiens, lycéens et même parfois écoliers - tirent la langue, pinceau en main, en calligraphiant des idéogrammes. Ils étaient moins de 4 000 en 2001, ils sont plus de 10 000 aujourd'hui. Le chinois a littéralement détrôné l'arabe, l'hébreu, mais aussi le russe et le portugais. C'est la cinquième langue étudiée en France derrière l'anglais, l'espagnol, l'allemand et l'italien. Toujours plus incroyable : le chinois, la langue la plus parlée au monde, est présent dans presque toutes les académies (sauf à Limoges et en Corse), il est même enseigné dans 15 écoles primaires. Résultat ? Alors que les autres langues voient le recrutement de leurs enseignants diminuer, 12 postes seront ouverts au Capes en 2007 contre huit l'année dernière.

Insertion professionnelle

Pour y voir plus clair, Gilles de Robien, le ministre de l'Éducation nationale, a même nommé en février dernier, le premier inspecteur général de chinois, Joël Bel Lassen. Ce chercheur, professeur de chinois, a longtemps sévi à Jussieu, à l'École alsacienne et enseigne toujours aux Langues orientales.

« *Commençons par tordre le coup aux clichés, s'enflamme-t-il, l'enseignement du chinois n'est pas confiné aux quartiers chinois de Paris. Au contraire. Pour comprendre l'engouement des parents, il faut savoir que cette langue est réellement porteuse d'insertion professionnelle. Il ne s'agit pas d'un simple effet de mode. Le même engouement existe aux États-Unis, au Vietnam ou ailleurs en Europe.* »

Jean-Pierre Lorenzati, proviseur du lycée Jacques-Descour à Paris, vice-président de l'Association des professeurs de chinois, lui-même sinologue, marié à une enseignante chinoise, est du même avis. « *Les motivations des parents sont effectivement essentiellement économiques. Mais, prévient-il, malgré tout, apprendre le chinois est une grosse affaire, ça demande un travail quotidien très soutenu.* »

Dans son établissement, 223 élèves apprennent le chinois grâce à quatre enseignants, de la classe de 4e aux classes préparatoires aux grandes écoles. Chaque année, il envoie des élèves à Pékin. Philippe Tournier, proviseur du lycée Marcelin-Berthelot à Saint-Maur (Val-de-Marne), est lui aussi passionné par le phénomène. « *Le quart de mes élèves de seconde font du chinois. Pour leurs parents, c'est parfois une façon de contourner la carte scolaire, mais ils éprouvent surtout une réelle curiosité pour ce pays dont ils pressentent les débouchés.* »

Les Chinois ont compris que leur langue avait chez nous le vent en poupe. Il y avait la semaine dernière, à Paris, 15 universités chinoises au Salon de l'éducation. Une opération séduction d'un genre nouveau, qu'explique un chargé de mission du ministère chinois de l'Éducation « *Nous proposons à de jeunes Français de venir étudier un ou deux semestres en Chine. Comme les entreprises françaises sont maintenant très présentes, ils peuvent souvent travailler pour financer leur séjour.* » De quoi effectivement attirer de futurs étudiants.

NB (rédaction de "La Informilo")

CRIonline
Esperanto

Parmi les émissions de Radio-Pékin en langues étrangères, il en est une appréciée par les internautes espérantophones du monde entier, diffusée sous le titre *China Radio Internacia*.

Son originalité : un journal complet est proposé quotidiennement sous deux formes, un document "papier", richement illustré, présentant un panorama exhaustif des événements récents, en Chine proprement dite et en provenance du monde entier... et une possibilité parallèle d'écoute.

Speakers et speakerines, espérantophones confirmés, attestent de l'universalité de la langue, non "réservée" aux seuls européens comme on voudrait trop souvent le prétendre.

Accès facile : "google" ... *china radio internacia*

israelValley

Oct 22

Par **Nathalie Harel à Tel Aviv**

Rubrique: **Innovation**

Originala jarfina donaco al via(j) "korespondant(in)oj"
aŭ al vi-mem !

Traduko en esperanto de la eksterordinara vojaĝo
de Bruno kaj Maryvonne ROBINEAU ...

"Ok jarojn ĉirkaŭ nia planedo"

Vidu mendilon (paĝo 32)

« **Z** » comme Zamenhof, l'inventeur juif polonais de l'Espéranto. « Lango » pour un nouveau langage SMS accessible aux jeunes du monde entier. Fort d'un lexique de plus de 200 icônes, *Zlango* se présente comme la première « *langue dessinée universelle* » spécialement conçue pour les besoins des 18-28 ans, lassés du manque de fantaisie de leurs « *texto* »...

[... / ...] Proposer des « rébus » à l'heure où l'on ne parle que de communication interactive, l'affaire peut paraître saugrenue. Et pourtant, le PDG fondateur de *Zlango*, *Yoav Lorch*, est fermement convaincu des bienfaits de cette révolution culturelle. [... / ...] « *A l'image de Zamenhof, nous avons réécrit la Bible en Zlango* », sourit *Yoav Lorch*, en montrant une version dessinée des dix commandements revue et corrigée. Sept idéogrammes suffisent à suggérer la première injonction divine, dont la version « *ZMS* » peut se lire comme suit : « *Moi Dieu. Toi pas Dieu !* » Un style un brin primitif rappelant un peu celui de *Vendredi* dans *Robinson Crusoé*... Et *Lorch* de poursuivre : « *Il faut croire que ce langage plaît aux utilisateurs : depuis février 2006, et notre participation à la grand-messe des télécoms de Barcelone, notre société s'est faite connaître par bouche à oreille, et négocie actuellement avec des opérateurs répartis sur une trentaine de marchés* ».

[... / ...] « *Nous avons déposé un brevet sur un serveur qui nous permet notamment d'identifier les icônes auxquels les utilisateurs ont le plus recours ou ceux dont à l'inverse, ils ne se servent jamais, relève l'entrepreneur. Mais notre véritable ambition est de créer une nouvelle sensation de communication, avec un outil ludique et capable de faire rire* ». A l'en croire, deux heures à peine suffiraient aux apprentis les plus jeunes pour maîtriser ce premier idiome « démocratique »... Une simple formalité selon son promoteur qui, à l'image de nombre de ses compatriotes, parle couramment plusieurs langues: Français, Espagnol, Hébreu, Finlandais (comme le passeport de son épouse) et... *Zlango* !

Hommage à " Bill " AULD (1924 – 2006) Omaĝe al Vilĉjo AULD

D'éminents espérantistes ont célébré les mérites littéraires et humains de William Auld dans de nombreux articles parus dans nos diverses revues. Tous sont unanimes pour rendre hommage aux qualités multiples de l'homme et de l'écrivain dont la vie et l'œuvre furent intimement liées à son engagement espérantiste et humaniste.

Pour mieux connaître la carrière de notre meilleur auteur, plusieurs fois présenté comme candidat au *Prix Nobel de Littérature* pour son œuvre en Espéranto, il convient de se procurer la brochure intitulée " William Auld - 75 jaroj", publiée en 1999 par la revue " *Sezonoj*" à Jekateringburg.

Il s'agit d'une autobiographie fort intéressante des différentes activités de notre grand auteur au cours de sa vie, accompagnée de poèmes originaux ou traduits, et d'une abondante bibliographie. Cette brochure est illustrée de photographies fournies par William Auld concernant sa vie familiale, son activité d'aviateur volontaire pendant la guerre et sa participation à différents congrès ou à l'*Académie d'Espéranto* dont il fut le président pendant quelques années.

Auld flaras "skotan" kardon en Provenco, kun Maurice Sujet (1957)

Parmi ces clichés, je fus heureux de trouver une photo commune, prise en 1957 aux *Baux-de-Provence*, lors du congrès de TEJO qui se tenait à *Villeneuve-les-Avignon*. Ce fut un rare bonheur de se lier d'amitié avec cet auteur éminent, déjà célèbre après la parution de "*La Infana Raso*" et de deux remarquables anthologies, la "*Angla Antologio - 1000 / 1800*" et la "*Esperanta Antologio - 1887 / 1957*".

La simplicité des rapports avec cet homme cultivé, plein d'humour, modeste malgré tous ses talents et d'une amitié fidèle, restera pour moi l'un de mes meilleurs souvenirs de ma vie espérantiste.

Maurice SUJET

'77320 JOUY-sur-MORIN

NB – el la redaktejo

Maurice se réjouissait de pouvoir découvrir cet hommage dans « La Informilo », qu'il contribuait à enrichir de multiples façons chaque trimestre. Pour peaufiner la photo aux fins d'impression, je le priai de me faire parvenir la brochure originale qui lui avait inspiré le texte ci-dessus, simplement rédigé à la main, ce qu'il fit bien volontiers... deux semaines à peine avant de nous quitter.

En direct du Québec !...

(missive insérée dans le "courrier des lecteurs" - EST REPUBLICAIN = 27 / 11/ 2006)

Pour faire *in*, les dictionnaires français ne se gênent pas pour avaliser plusieurs mots empruntés à l'anglais, alors qu'ils devraient le faire avec parcimonie. Je leur suggère néanmoins d'en avaliser un sans tarder, utilisé encore entre guillemets, amalgamant superbement les mots "anglo-saxon" et "globalisation" (synonyme de mondialisation) et qui dit bien ce qu'il veut dire : **anglobalisation**.

Ce néologisme a été créé par l'historien *Niall Ferguson*, dans son ouvrage : "*Empire : How Britain Made the Modern World*" (Penguin 2003) pour définir admirativement l'expansion dans le monde des Britanniques, puis des Etats-Uniens, depuis le XVIIe siècle. Mais pour les francophones, il signifie plutôt l'uniformisation graduelle de la planète par la langue anglaise, et aussi par la culture, les valeurs et le mode de vie états-uniens. Sur le plan économique, il rend compte de ce que la globalisation est surtout une "anglobalisation", la culture anglo-saxonne ayant conçu la meilleure pratique du capitalisme.

M. Sylvio LE BLANC
10762, rue de Poncheville
MONTREAL (Québec) H2B 2X4

Académie de la Carpette anglaise

Un article de Wikipédia, l'encyclopédie libre.

L'« **Académie de la Carpette anglaise** » décerne chaque année un prix d'« indignité civique » à un membre des élites françaises qui s'est distingué par son acharnement à promouvoir la domination de l'anglais en France et dans les institutions européennes au détriment de la langue française.

Parmi les membres de cette académie figurent notamment : *Angelo Rinaldi* de l'Académie française, *Christine Clerc*, *Anne Cublier*, *Paul-Marie Coûteaux*, *Claude Duneton* et *Dominique Noguez*. Elle est présidée par *Philippe de Saint-Robert*, président de Association pour la sauvegarde et l'expansion de la langue française.

Ce prix a été créé en 1999 par quatre associations de défense et de promotion de la langue française :

- *Avenir de la langue française*,
- *Association pour la sauvegarde et l'expansion de la langue française*
- *Défense de la langue française (DLF)*,
- *le Droit de Comprendre (DDC)*.

Selon l'Académie de la carpette anglaise, ce prix « distingue plus spécialement les déserteurs de la langue française qui ajoutent à leur incivisme linguistique une veule soumission aux puissances financières mondialisées, responsables de l'abaissement des identités nationales, de la démocratie et des systèmes sociaux ».

Depuis 2001, a été institué un « prix spécial du jury » qui distingue les personnalités de la nomenklatura européenne ou internationale qui collaborent activement à la propagation de la langue anglaise dans les institutions européennes ou internationales.

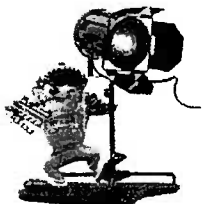
Le prix 2006 de la "carpette anglaise" décerné au Conseil constitutionnel

AFP 22.11.06 | 18h59

Le prix de la "carpette anglaise", qui stigmatise "un membre des élites françaises" pour son soutien à l'anglais au détriment de la langue française, a été décerné mercredi au **Conseil constitutionnel**, a annoncé dans un communiqué l'Académie de la carpette. Le jury lui reproche "ses nombreux manquements à l'article 2 de la constitution qui dispose que « la langue de la République est le français » et d'avoir "déclaré conforme à la constitution le protocole de Londres sur les brevets, permettant ainsi à un texte en langue anglaise ou allemande d'avoir un effet juridique en France".

Le prix spécial à titre étranger va à **Ernest-Antoine Seillière**, président de l'Union des industries de la Communauté européenne (UNICE), pour avoir prononcé un discours en anglais lors du Conseil européen de Bruxelles en mars 2006.

L'an dernier, le prix avait distingué France Télécom pour la mise en place de services aux dénominations exclusivement anglaises.

Un réalisateur à mettre au tableau d'honneur pour cette déclaration...

Interview : **Paul Verhoeven** - « *Black Book* » actuellement sur les écrans

« [...] Vous avez quitté les Pays-Bas pour des raisons politiques et vous êtes en train d'y revenir pour des raisons politiques aussi... »

C'est vrai que je suis revenu pour des raisons politiques mais, surtout et fondamentalement, pour ce film qui à mes yeux me paraissait impossible à monter aux États-Unis. Certaines scènes auraient été impossibles à filmer, on ne m'aurait pas autorisé à filmer certaines scènes, soit d'un point de vue moral, soit visuel et puis surtout, **on m'aurait obligé à tout faire en langue anglaise, ce qui pour moi, aurait été un désastre**, comment avoir des acteurs hollandais soudain parler anglais ? Je ne pouvais pas m'y résoudre et lorsque vous verrez mon film, dans sa version originale, les acteurs parlent hollandais, allemand, hébreu... »

La grupo festis la eniron en pluan lernojaron, la 30-an de septembro. La gazete kaj afiŝe anoncita kunveno titolis : Découverte de l'Espéranto.

Alvenis du aŭskultantoj, ne pro artikoloj en kvin gazetoj, sed pro la buŝ-al-orelado. La projekcio de la filmo pri kongreso en Montpellier vekis grandan intereson ankaŭ en la rondo de niaj kursanoj.

Dimanĉa lingvo

Plia pluso estis la ĉeesto de tri ĵurnalistoj, kiuj ne fuĝis post foto kaj informiĝo, sed akceptis vidi la aŭdvidkasedon.

La loka televidkanalo filmis dum duonhoro.

Ĵurnalistino starigis sekvan demandon : Kion mi povas trafe kaj mallonge respondi, kiam oni jetas al mi le defian frazon : « La internacia lingvo estas la angla » ?

La respondo ŝajne plaĉis. Ĝi estis jena : « L'anglais, c'est la langue de la semaine, l'espéranto, celle du dimanche ! »

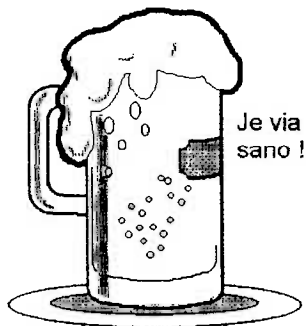
Altermondialisma sinteno

Kroma demando estis : Kio povas instigi min uzi esperanton, krom dum turismado kaj festivaloj kiel la Montpelliera ?

Esperanto ja havas siajn konkretaĵojn. Ĝi plie obeas al idealaj emoj kiuj troveblas en la Universala Deklaracio. Tiu tridekĉapitra listo de rajtoj enhavas du admonojn al ĉiu homa estaĵo.

La unua invitas al « frateca sinteno », la dua invitas « kreskigi interkompreniĝon, respekton kaj amikecon inter popoloj ». La esperantisma programo tute kongruas kun tiu lasta rekomendo.

TROP, c'est trop : Nothing else but english ! Rien que l'anglais !

Avez-vous noté la publicité pour une bière, cet été, – en anglais ? Sur de grands panneaux en ville, aux feux rouges ! « For a fresher world * Heineken ». La traduction en français apparaissait au bas de la page !

J'ai adressé la lettre suivante au producteur concerné, avec quelques phrases en anglais pour être sûr d'être pris au sérieux :

A propos de : For a fresher world* Heineken, votre publicité de saison.

« From the very beginning, subdued people always tried to learn the winner's language. » (Ibn Khaldun – historien du XIVe). How to escape from this bondage ?

Ceux qui n'ont pas accès à la langue d'Albion se sentiraient enfin moins écartés du domaine public.

Chiche ! « Al mondo pli freŝa », à la place de « For a fresher world » ! Sincerely, A. Hubert.

Réponse de la société : Cher Monsieur. ... Votre suggestion de slogan « Espéranto » est tout à fait inattendue. Je la transmets immédiatement à notre Direction Marketing, chargée du développement de nos nouvelles campagnes publicitaires. La création de nos campagnes publicitaires est soumise à des impératifs, ... (Service Consommation HEINEKEN)

Vous justifiez l'emploi de l'anglais dans vos publicités par le fait que votre compagnie soit internationale. Pourquoi dans ce cas n'utiliserez-vous pas plutôt l'espéranto, langue internationale sans connotation hégémonique ? Voyez les avantages !

Les Français, chagrinés par les progrès du tout-anglais, oublieraient un instant la contrainte linguistique croissante. Un slogan en espéranto intriguera plus qu'en anglais : ce serait novateur, exotique ! Il faut sortir des ornières !

Al mondo pli freŝa * Heineken.

Un slogan en espéranto ! Chacun chercherait à y repérer un mot familier. Et en trouverait !

TAŬGA ILO POR ALPAŜI LA MONDON.

Ĉina eldiraĵo tekstas : Malfermu la pordon, vi ekvidos la monton ! (*)

Bezonas stariĝi kaj paŝi al la pordo por ke la ĉirkaŭo alvenu al ni. Nura klopodo ebligas malkovron de la mondo.

Nia pordo al la mondo nomiĝas Esperanto.

Ni taskis por regi la lingvon, ni daŭre taskas por vivteni ĝin. Ties mirigaj eblecoj rekompensas nian klopodon. Ni plue klopodu !

La eldiraĵo bonvenas komence de nova lernojaro !

(*) kaj men / jian shan

开门
见山

STRASBOURG ————— ✪

La ret-paĝoj <http://esperantostrasbourg.free.fr> alportas vastan informaron pri la Kultura Centro. Krom la kutimaj kursoj ; unua grada kaj duagrada, ni menciuj la kulturajn vesperojn pritraktantaj diversajn temojn. Memevidente la klubo kaptas multajn okazojn por promocii la lingvon... Budo dum la „Portes ouvertes” de la Parlamento, enpartoprenon en septembro de la tiel nomata „Salon BIObernai”, ĉeesto en la monata „kultura aperitivo” de la asocio SMILE; ni menciuj originalan iniciativon: inform-afiŝo en ĉiuj busoj de la urbo dum unu semajnfino. Intervjuoj far gazetoj, radio kaj televido diskonigas la multifacetajn agadojn de la klubo. Niaj legantoj malkovros aliloke artikolon de DNA pri vizito ĉe fama prozelitistino esperantista en Betschdorf, Odette Scheidel.

Freŝellaborita, moderna ekspozici-materialo estas je la dispono de interesatoj, ĉu pruntebla, ĉu aĉetebla.

MULHOUSE ————— ✪

Vizitinda, kaj ankaŭ diversmaniere informaj la ret-paĝoj de <http://mulhouse.esperanto.free.fr> ... Krom la kalendaro de la aktivadoj, abunda fototeko raportas okulfrappe pri la eventoj travivitaj de la klubanoj en la tuta regiono kaj eĉ en la najbaraj landoj.

Ligiloj ebligas „migri” en la apudajn urbojn, kiuj tiamaniere sin prezentas al la turistoj.

Ni aparte menciuj la interesoplenan inform-bultenon „Sud-Rejna Kuriero”, ellaborita de André Grossmann, kiu raportas pri la agadoj de *Mulhouse-Esperanto* kaj de la *Esperanto-Societo Basel*

SAULXURES-SUR-MOSELOTTE ————— ✪

Nelaciĝebla, Ginatte Martin prizorgas tri grupojn da interesatoj. Post neforgesebla somervojaĝo en Rumanio, ŝi preparis publikan projekcion en la kultur-domo de Gerardmer kaj ankaŭ en la teknika lernejo de Saulxures.

Paralele ŝi daŭrigas la tradukon de la verko „La Zamenhof-strato” sine de skipo, tasko kiu voras multe da tempo. Niaj legantoj certe aprecos la duan parton de ŝia „vojaĝ-notlibro” en Rumanio, aliloke en nia bulteno.

NANCY ————— ✪

Por la tria fojo, en SION, invitita de NVP 54, *Esperanto France-Est* partoprenis en la „Paco-tago”, la 24an de septembro.

Dek gesamideanoj prezentis la lingvon per ekspozicio. Kiel kutime, dank'al literludo, ili iniciigis la vizitatojn, kiuj malkovris la multnombrajn diversajn librojn kaj KD de la libro-servo.

La organizantoj de la arango petis cxiun budon proponi „ludon” La grupo de Nancy prezentis sxaradon kaj krucvortojn pri Zamenhof. Multaj vizitantoj intresigxis pri nia budo. Kelkaj foriris kun prospektoj kaj ecx kun la KD „lernu”... por daŭrigi la lernadon.

Liliane BERSWEILER

SAINT-DIZIER ————— ✪

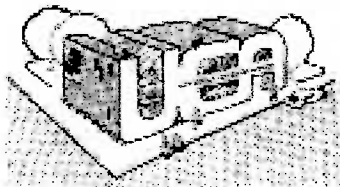
Dum la provizora foresto pro malsano de nia amiko Claude Jourde, Marie-Jo Appert transprenis la taskon de kurs-gvidantino por la loka grupo, sine de la kultura mult-faceta klubo Leo Lagrange.

Ekspozici-paneloj estis videblaj dum la jara „Tutmonda Festivalo de Fotoj” en Montier-en-Der, la 17/19ajn de novembro.

Ni savu *“Polan Radion en Esperanto”*!...

Prezidanto de UEA alvokas la ŝtatprezidanton por la Esperanto-elsendoj!

(el gazetara komuniko de UEA, 2006. 11. 22.)

La prezidanto de UEA, Renato Corsetti, turnis sin al la pola ŝtatprezidanto pledante por la daŭrigo de la elsendoj en Esperanto de Pola Radio. Pli frue prezidanto Corsetti jam skribis al la pola ministrino pri eksterlandaj aferoj kaj al la direktoro de Pola Radio. Ni publikigas ĉi-sube tradukon de la pollingva letero.

Estimata Sinjoro Ŝtat-prezidanto,

Mi skribas al vi, kiel al la plej alta instanco en Pollando, pri afero eble ne plej grava inter viaj tutŝtataj problemoj, sed kiu malhavigus al Pollando valoran internacian informan rimedon, kaj povus eĉ kaŭzi damaĝon.

Malgraŭ tio, ke vi mem skribis en www.polskieradio.pl/polonio/eo ke vi alte taksas la laboron de la eksterlandaj programoj de Pola Radio: *“Honoran patronecon de la Prezidanto de Pola Respubliko super la solenaĵoj de la 70-jariĝo de Radio Polonia mi transprenis kun profunda konvinko pri granda signifo de la misio, kiun plenumas ĉi tiu meritiĝinta institucio”*, ŝajne oni povus intenci forigi la dissendojn de Pola Radio en Esperanto, unu el la plej aŭskultataj dissendoj laŭ la statistiko de la korespondataĵoj de la aŭskultantoj. Eventuala ĉesigo de la Esperantaj dissendoj de Radio Polonia povus esti interpretata kiel paŝo kontraŭ la libera

esprimebleco kaj ankaŭ oni povus mise kompreni tiun decidon pro la juddeveno de la kreinto de Esperanto, Ludoviko Lazaro Zamenhof, konsiderata granda filo de Pollando kaj rekonata de Unesko kiel personeco de la homaro.

Ĉi tiuj dissendoj produktas al Pollando multajn amikojn tra la mondo, ankaŭ ĉar Esperanto kaj Pollando estas ligitaj en la menso de la ĝenerala publiko en granda parto de la mondo. La forigo de la Esperantaj elsendoj estus perdo ne nur por la esperantistoj, sed ankaŭ por Pollando mem. Kiel vjetnamoj, japanoj aŭ usonanoj, por ne paroli pri pli proksimaj eŭropanoj, povas ricevi taŭgajn informojn pri Pollando? Des pli en la epoko de tutmondiĝo de la radioelsendoj per la reto! Pollando montriĝis avangarda, kiam ĝi kreis tiujn elsendojn. Nun, dum ĝi havas pli kaj pli da ligoj kun eksterlando kaj integriĝas en Eŭropa Unio, ĝi povus survoji al paŝo malantaŭen. Por la tutmonda esperantistaro la ĉeso de la Esperantlingvaj elsendoj de Varsovio estas neimagebla, ĉar al nia movado apartenas homoj de opini-kreaj medioj (universitataj profesoroj, politikistoj, ĵurnalistoj, verkistoj kaj aliaj intelektuloj, eĉ Nobel-premiitoj), kiuj malgraŭ la profesiaj kaj sociaj taskoj regule sekvas la elsendojn kaj utiligas ilian enhavon por siaj laborceloj, ĉar oni kopias tiujn dissendojn kaj utiligas ilin en kursoj de Esperanto aŭ eĉ en dissendoj de aliaj radiaj stacioj, ktp.

Krome, sinjoro Prezidanto, nia Asocio estis jam traktanta i. a. kun polaj esperantistoj kaj instancoj pri aranĝado de la ĉiujara monda kongreso de esperantistoj ĝuste en Pollando en la jaro 2009-a, 150-a datreveno de la naskiĝo de L. L. Zamenhof. Ni ankoraŭ ne faris definitivan decidon. Sed estas evidenta afero, ke la plua aŭdigado de la elsendoj en la antaŭjubilea periodo havigus al Pollando pliajn amikojn kaj instigus al la partopreno en la jubileaj aranĝoj kaj aliaj konferencoj kaj kunvenoj kun la jubileo ligitaj.

Ni certas, ke vi scios influi la kompetentajn instancojn, por ke oni evitu ĝuste nun senutilajn problemojn povantajn negative influi je la bildo de Pollando en la mondo kaj movojn, kiuj povus endanĝerigi la okazigon de la monda kongreso de esperantistoj (proksimume 3000 partoprenantoj) en Pollando en la jaro 2009-a.

Mi fidus je via juĝo kaj restas je dispono por pliaj informoj al viaj oficejoj kaj eventuale eĉ por vizito al ili por klarigi persone la situacion.

Estimata Sinjoro Prezidanto!

La tutmonda esperantistaro - pro la amika sinteno al la patrujo de Zamenhof - tre atente sekvis la evoluon de Pollando en la lastaj jardekoj kaj des pli nun, kiam Pollando pli kaj pli intime kunlaboras kadre de Eŭropa Unio. En ĉio ĉi gravan rolon ludis kaj ludas rapida, findinda kaj bona inform-fluo. Tion certigas ĉiam plej efike radioelsendoj. Tial - en la nomo de la estraro de UEA kaj en la nomo de multnombraj amikoj de Pollando en la mondo - mi turnas min al vi, Sinjoro Prezidanto, kun la peto pri daŭra subteno de la Esperantlingvaj elsendoj de Pola Radio.

Respektoplene

Renato Corsetti
Prezidanto de Universala Esperanto-Asocio

Estimata redaktoro,

En nia organizo, Kansaja Ligo de Esperanto-Grupoj / KLEG konstante funkcias koresponda servo:

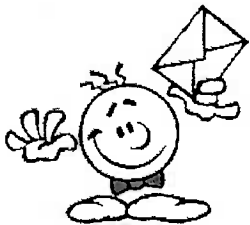
Japana Esperanto-Korespondo-Servo.
<http://www2u.biglobe.ne.jp/~kleg/esperanto.htm>

Ĉu vi ne bonvolus publikigi jenan anonceton de nia servo en via gazeto? Ni supozas, ke multaj el viaj legantoj, kiuj deziras partopreni la venontjaran kongreson en japana urbo Jokohamo, ŝatas havi leteramikojn antaŭ ol ekveturi al Japanio.

Jen nia anonco:

Se vi volas havi leter-amikojn en Japanio, skribu al

Japana Esperanto-Korespondo-Servo, KLEG,
Sonehigasi 1-11-46-204, Toyonaka, JP-561-0802, Japanio.

Skribu ne per reto, sed nepre per afrankita letero aŭ poŝtkarto, kaj preslitere viajn nomon, adreson, aĝon, sekson, okupon, interesojn, ktp.

Nia servo nepre sendos konfirman karton al via letero.

Kun amikaj dankoj kaj salutoj,

MINE Yositaka
por Kansaja Ligo de Esperanto-Grupoj

... un infatigable reporter de l'esperanto nous quitte ...

Kaunas - aŭgusto 2005 - foto M. A-T

Nia fidela kaj bona amiko, Maurice SUJET (FR Jouy-sur-Morin), 86 jaraĝa, ĵus forpasis post longa malsano. Antaŭ du semajnoj, li sendis al la redakcio de "La Informilo" personan omaĝon al William Auld, kiun niaj legantoj malkovros supre.

Nia samideano Henri Masson (SAT-Amikaro) redaktis siaflanke la ĉi-suban mesaĝon, kiu trafe elvokas la apartan vivon de nelaciĝebla prozelito de la internacia lingvo...

"... Maurice multe vojaĝis, regule frekventis kongresojn universalajn, de SAT-Amikaro kaj aliajn dum kiuj li cetere multe fotis kaj filmis. Li foje gajnis vojaĝon al Ĉinio, t. e. la ĉefpremio en konkurso de la Esperanto-Redakcio de *Ĉina Radio Internacia*. Li havis multajn amikojn tra la tuta mondo kaj estis tre aktiva en reago al misprezentoj de Esperanto kaj kontraŭ la trouzo kaj premo de la angla.

Agraba kaj klera homo, li estis unu el miaj ĉefaj informantoj pri artikoloj aperintaj en amasinformiloj kaj sur la Interreto, ne nur en la franca, sed ankaŭ en la angla kaj sveda. Okazis ke li telefonis al mi por doni au peti informon, por atentigi pri okazinta, okazanta au okazonta radio- au TV-elsendo, kaj li estis preskaŭ la sola, kiu ankoraŭ, aldone al retmesaĝoj, faksis kopiojn de gazetartikoloj, foje kun manskribitaj indikoj au komentoj. De nun, tre certe malofte funkcios tiu aparato en la riceva funkcio. . . La lasta mesaĝo, kiun li sendis al kelkaj el siaj amikoj datumas de la 19/11/06 12:42. Temas pri retpaĝo titolita "*Lern-fiasko / Fiasco de l'apprentissage*" [... / ...]

Mi foje havis la okazon viziti lin hejme. Li akumulis imponan kvanton da dokumentoj kaj diversaĵoj, kiuj memorigis min pri vizito al la hejmo de alia famulo en Budapeŝto, same pasia kaj pasiiga, s-ro Károly Fajsz. La plej bela kaj bona maniero honoru lian memoron estas en plua senlaca aktivado".

Henri MASSON

OSIEK-PREMIO 2006

En 2006 la Osiek-anoj proponis 20 verkojn premiindajn; ĉiuj estis prezentitaj en la junia numero de *La Gazeto*. La 21an de julio 2006, dum la IEK en Timișoara, Rumanio, sekreta voĉdonado atribuis la premion al

André CHERPILLOD

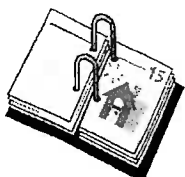
pro 'Konciza etimologia vortaro'

Gratulon!

La premio, 600 €, rekompencas vivantan aŭtoron pro publikigita verko ne fikcia aŭ pro grava traduklaboro

informoj: *La Gazeto* 55210 Creuŝ Francio <http://osiek.org>

... ek, al via notlibreto !

La 61a regiona staĝo (fakte „dulanda”) *** okazos en Germanio, en marto au aprilo 2007, en Palatino. La 62a okazos denove en Francio, inter la 20a kaj la 21a de oktobro, en la malgranda urbo SAALES, en taŭga feridomo „La Porte d'Alsace”, je la limo inter la departementoj Bas-Rhin kaj Vosges (orienta parto de Francio). La strasburga grupo organizos ĝin kun ampleksa programo.

Tuj rezervu la datojn!

cyrille.hurstel@free.fr

*** Bedaŭrinde « La Informilo » 137 ne aperos sufiĉe frue por havigi al la abonantoj la kutiman dokumentaron. Ili estos informitaj alimaniere. La ret-uzantoj povos vizitu siatempe la ret-paĝojn de *mulhouse-esperanto* kaj *esperanto-strasbourg*.

Quand j'étais jeune, notre instituteur nous apprenait parfois l'histoire de France en commentant des *images d'Epinal* qu'il nous invitait à collectionner. Maintenant que je suis bien plus vieux, mon pays collectionne les « *malades d'Epinal* »... tout cela à cause d'un logiciel, rédigé dans la langue hégémonique actuelle, probablement mal compris par ceux qui doivent utiliser un appareil censé guérir des malades atteint d'un cancer.

Un très grave accident d'avion parce que les contrôleurs aériens espagnols et le pilote hollandais se sont eux aussi mal compris ou un accident de train, en Belgique, parce que deux compatriotes ne parlant pas la même langue n'ont pas su communiquer et prévenir la collision, vite on oublie la cause pour s'attarder longuement sur les conséquences.

Dormez braves gens...les problèmes de langues n'existent pas ! D'ailleurs pratiquement personne ne les a évoqués pendant la dernière campagne électorale précédant le référendum pour adopter le projet de constitution européenne.

Le problème de langues existe d'autant moins que nos « élites », parsemant leur discours de mots « in » vous culpabilisent d'être « out », si vous ne prétendez pas maîtriser l'idiome réputé indispensable. Les lacunes en cette matière de certains de nos grands capitaines d'industrie ou de nos grands champions sportifs sont même parfois révélées et moquées sur les antennes de télévision. *Comment, vous avez encore raté votre cours d'anglais ?* insiste la pub!

Depuis que choisir d'étudier l'Allemand ne permet plus d'être dans les classes d'élite de nos collèges publics, le nombre des élèves étudiant cette langue s'est réduit comme peau de chagrin malgré toute la bonne volonté et le talent des enseignants et les statistiques du Ministère de l' Education Nationale devraient faire rougir de confusion les défenseurs du multilinguisme, en fait parfaits complices du ras de marée monocolore actuel du choix d'étude de la 1ère langue. De plus, comment croire que le futur citoyen européen sera facilement trilingue quand nos voisins belges (le pays de mes grands parents) et nos cousins canadiens (le pays de mon épouse) n'arrivent pas malgré tous leurs moyens et leurs efforts à être massivement bilingues ? Partager une langue commune tout en défendant son patrimoine linguistique et culturel serait un projet ambitieux pour une Europe qui manque de projets fédérateurs. Etre fier de notre diversité linguistique, la développer et la protéger tout en étant capable de débattre et de construire, en citoyen adulte, le monde de demain; voilà un beau chantier pour cette Europe qui semble en panne ou tout au moins manquer de souffle.

Tamen solvo ekzistas... pourtant une solution existe !

J'ai attendu 50 ans pour la découvrir, mais 3 mois plus tard j'étais capable de l'enseigner avec tellement de plaisir que certains de mes cours me rajeunissent.

En espéranto: pas ou peu de fautes d'orthographe, des règles de grammaire sans exceptions et quelques minutes suffiront à maîtriser la conjugaison. Pour le vocabulaire: un jeu très astucieux de préfixes et de suffixes que vous agglutinez à une racine vous permet de deviner tous les mots d'une même famille; la logique vient alors au secours de la mémoire. Très vite vous aurez avec un autre adulte une conversation d'adulte. En pédagogie, motivation et réussite vont de pair, comment priver nos jeunes élèves d'un tel joyau tout en améliorant la connaissance de leur propre langue, leur donnera confiance et facilitera aussi l'acquisition des autres langues ?

Un grand projet pour l'Europe : une langue commune, neutre, respectant la langue de chacun, facile à apprendre et donc génératrice d'économies (le rapport *GRIN*, commandé par le *Haut Conseil de l'Evaluation de l'Education*, l'explique très bien), permettrait d'éviter de créer des citoyens européens " égaux à la Coluche !"... ceux dont la langue hégémonique actuelle est la langue maternelle, ceux qui à force de travail et de stages onéreux accèderont à un niveau frustrant, (comment *le globish* peut il satisfaire quelqu'un après tant d'efforts ?) et l'immensité des laissés pour compte qui pourront juste capter le sens de quelque slogan publicitaire au vocabulaire sélectionné.

*** NB – de la rédaction de *La Informilo* : allusion à des patients de la clinique urbaine, victimes d'une opération de la prostate.

Michel DECHY

professeur (émérite) de mathématiques
professeur de tennis et d'espéranto (en activité)
président de *Lille-Villeneuve-Espéranto*

Témoignage ...

... L'espérantiste est, me semble-t-il, souvent soupçonné de partialité sectaire, et ses arguments rejetés avant même qu'il ait pu les énoncer...

Amis qui lisez cette revue, je vous autorise à citer, avec mon nom et mon adresse internet, le présent témoignage.

Il y a deux ans, j'étais comme la plupart des français... je ne connaissais pas l'espéranto, si ce n'est de nom, mais avec mes 71 ans d'alors, j'avais appris, comme ingénieur, constructeur d'usines, introducteur de bureautique dans mon entreprise de raffinage pétrolier, néanmoins responsable syndical, administrateur élu, membre et trésorier fondateur d'une association pour l'intégration des sciences sociales en entreprise, président de la commission des affaires européennes au *Conseil Économique et Social* d'Île de France, lequel, pour être impartial, mieux vaut connaître, mais en ne se limitant pas à un seul son de cloche...

Donc lorsque j'ai, par hasard, entendu le discours de "*Europe Démocratie Espéranto*", j'ai voté pour leurs candidats à la députation européenne, et j'ai **appris** l'espéranto (vous lisez bien, non seulement commencé, mais bien, **appris** !...)

Car j'ai constaté que cette langue est en effet très facile à apprendre. En fait, avec une trentaine d'heures (par internet) on peut lire le magazine "*Monato*", rédigée par des journalistes du monde entier parlant essentiellement de leur propre pays. On peut également comprendre des présentations verbales sur des sujets simples (j'ai pu suivre une présentation de *la Roumanie touristique*). Pour parler il faut s'entraîner un peu plus, surtout pour assumer des occupations professionnelles à l'étranger. Mais l'entraînement ne sera pas aussi long que celui que j'ai dû faire pour travailler, en anglais ou en espagnol. Pour cette dernière langue, **réputée facile**, et dont j'avais déjà des notions me permettant de lire (avec un dictionnaire), j'ai suivi **170 heures** de cours particuliers (deux élèves pour un professeur), et j'ai pu effectivement participer à une mission de trois mois au Pérou.

Ce long préambule me semble rejeter de façon convaincante les soupçons de partialité que l'on pourrait faire porter sur mon témoignage.

J'en viens aux critiques usuelles de l'espéranto, telles que je me les suis formulées à moi-même, et auxquelles j'ai cherché quelques réponses.

L'espéranto serait d'un gauchisme sectaire attardé... Historiquement le fondateur de l'espéranto était plus proche des utopistes français que des communistes; d'ailleurs à cette époque, si le manifeste communiste existait, le communisme n'était pas encore ce qu'il est devenu, devenir qui a inclus, dans le soviétisme, un rejet de l'espéranto. Si vous en venez aux opinions des espérantistes actuels, ceux que je fréquente sur la toile (mais pour cela il faut lire leurs textes, 30 heures vous dis-je. . . combien d'heures d'anglais faites-vous déjà, sans être capable pour autant de discuter en cette langue sur la toile?) sont majoritairement favorables au projet de traité constitutionnel, mais certains sont contre, et même certains sont indubitablement, selon leurs dires, d'extrême gauche; le seul député européen espérantiste "de naissance" (si, si, ce n'est pas un blague), *Malgorzata Handzlyk* (Pologne) est membre du parti libéral, et *Pierre Janton*, auteur du "*que-sais-j*" sur l'espéranto a été candidat FN ou MNR à Clermont-Ferrand. Mon instructeur d'espéranto (sur la toile), est UMP. De nombreux membres du parti radical italien sont espérantistes. Bref, en réalité, il y a des espérantistes de tous bords...

Certains pétitionnent, assiègent les députés, commissions et ministres pour faire adopter l'espéranto. D'autres veulent que les citoyens se saisissent politiquement de cette mission. D'autres placent leurs espoirs dans un travail de fourmis, et l'enseignent bénévolement. Certains l'utilisent déjà, entre eux, pour des activités banales, de tourisme, de hobby divers.

Tous, bien sûr, rêvent de son emploi universel, ou européen, comme langue d'intercommunication, le rôle même que Zamenhof avait dévolu à sa création. Ces espérantistes voudraient-ils donc la mort des autres langues, des langues naturelles ? Bien sûr, nul ne sait ce que l'avenir vous réserve (pour moi il ne m'en reste plus guère, mais je me soucie du sort de mes dix petits-enfants), et toute langue d'intercommunication peut, sait-on jamais, dévorer les autres. Le risque me paraît moins grand que celui de voir le *globish* généraliser l'américain, en attendant que l'irrédentisme chinois ne favorise leur langue, dernière coqueluche des penseurs à la mode (mais quelle langue... les chinois en ont tant !).

Non, de tout les outils envisageables pour communiquer entre les hommes malgré la diversité linguistique, l'espéranto est le plus facile à mettre en place, et le moins dangereux pour la survie de cette diversité linguistique.

D L F

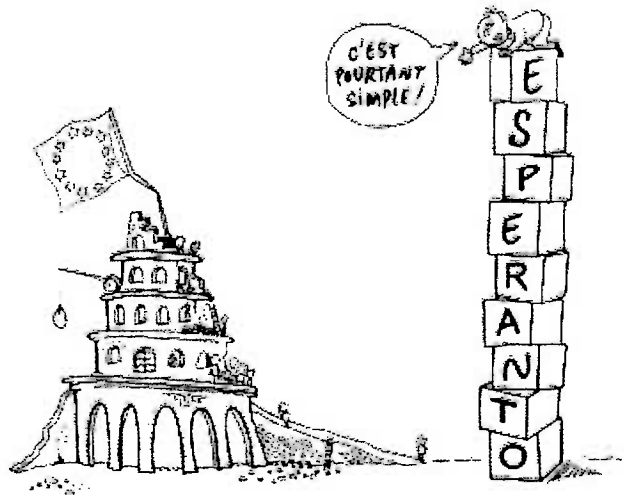
Comme bien des francophones j'aime ma langue, et vous recommande l'association "Défense de la langue Française" dont je suis membre depuis quarante ans, mon principal souci à cet égard est que le français n'étouffe pas sous le poids insidieux de l'anglais.

Le poids d'apprentissage des langues est trop lourd pour le citoyen ordinaire qui entend, outre son travail, pratiquer un tourisme culturel. L'usage de l'espéranto, dans lequel le poids de la communication est partagé à parts égales, est au total beaucoup moins lourd que l'usage des langues naturelles, et permet d'ores et déjà d'aller voir toutes les cultures, car il y a des espérantistes dans beaucoup plus de langues naturelles que chacun de nous ne pourra jamais en parler; et d'ailleurs des annuaires facilitent la rencontre. Par ailleurs, soyons conscient que l'immense majorité du tourisme se fait en méprisant la langue, et donc la culture, des pays visités...

J'espère que ce témoignage aidera à convaincre d'autres personnes, jeunes ou moins jeunes, à découvrir l'espéranto, et en particulier ses possibilités et son utilité, et ceux qui pour l'apprendre iront visiter <http://ikurso.esperanto-jeunes.org/> me retrouveront peut-être comme instructeur!... Instructeur au bout de trente heures (même d'un modeste cours sur *internet*)... . Encore une preuve!

Robert LELEU

robert.jean.leleu@wanadoo.fr

Lastminute !

familia studsemajno en suda Francio

(24 februaro - 3 marto 2007)

Dum ankoraù frostas en via regiono, venu al la mediteranea maro, kie floras mimozoj kaj migdalarboj !

Vin atendas amika, familia etoso. Dum vi lernos matene en tri nivelaj kursoj, iu prizorgos viajn infanojn Posttagmeze, vi mem aranĝos vian programon : studado, promenado, familia vivo ĝis la vespero, kiam estas animado .

La studejo estas komforta hotelo "Le Renouveau" en Agay (ĉe Saint-Raphaël).

- Restado kaj manĝoj por la tuta semajno : 280 € (por infanoj sub 14 jaroj : 140 €).
- Aliĝo al la kurso : 55 € (familia aliĝo : 100 €)

Informoj kaj aliĝoj : **Monique Prezioso**, 92 impasse Jean Moulin, 83700 Saint-Raphaël,
prezmoni@hotmail.com (33)4 94 83 06 88

Komuna aranĝo de
BAVELO kaj
Esperanto-France Est
okazis la 20-22ajn de
oktobro 2006.

Raportas pri ĝi Simone Kiry

Interkona vespero gvidata de Katrin

La 60a regiona staĝo kaj la 29a Bavelo-seminario okazis en la fama kaj kvieta urbo Baden-Baden.

La staĝo komenciĝis jam vendrede en bone ekipita junulargastejo. Vespere Katrin agrable kaj lerte organizis la interkonan vesperon, dum kiu, ĉiuj sin prezentis per kelkaj frazoj metitaj sur papereto. Poste ni interŝanĝis ilin kaj kvazaŭ lude la aliaj provis trovi la priskribitan personon. Tiamaniere ni bone interkonatiĝis.

Sabate matene mi partoprenis la paroligan kurson, kiun gvidis Serejo. Ĝi estis iom la daŭrigo de la sinprezentado.

Sabate posttagmeze ni ĉiuj vizitis en du grupoj la urbon kun gvidantoj kaj tradukantoj. Mi tre ŝatis la etoson de la urbo, kiu memorigas pri gravaj politikaj kaj artistaj famuloj. Ni vidis ortodoksan preĝejon, belajn banlokojn, agrablan parkon, kaj multajn homojn, kiuj viciĝis por viziti la ekspozicion de Chagall.

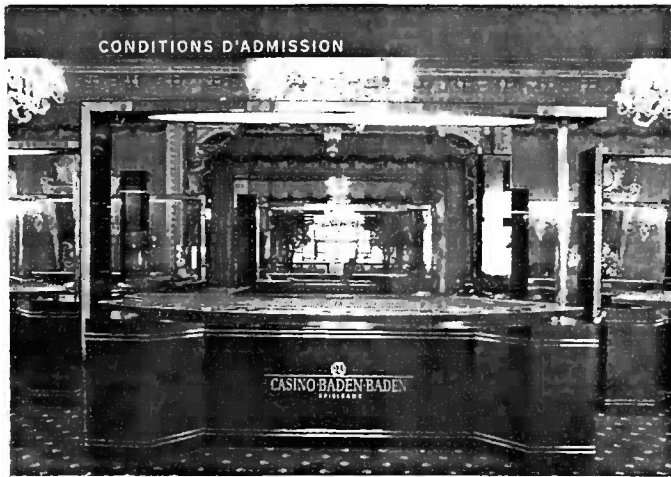

Antaŭ 2000 jaroj la romianoj jam malkovris la kuracan efikon de tiu minerala kaj varma akvo. La imperiestro Caracalla enkondukis la ban-kulturon al ĝia kulmino unufoje en Baden-Baden. La akvo elfluas el 12 fontoj de 18 ĝis 68 gradoj.

En la urbo troviĝas diversaj banlokoj. Friedrichsbad estas tradicia el la 19a jarcento kun romiaj ban-stiloj. Caracalla-banejo estas tre moderna kun endomoj kaj subĉielaj naĝejoj.

Agrabla vetero por viziti tre ĉarman urbon.

Vespere mi iris al la bukeda kurso kaj ege ŝatis la prelegon de Britta Loose. Ŝi prezentis la rusajn aŭtorojn, kiuj restadis dum iom da tempo en la urbo. Mi tiel eksciis, ke Dostojevski verkis la verkaĵon "Ludisto" en 26 tagoj.

Mi ĝojis pro la alta nivelo kaj diverseco de la prelegantoj. Aparte kaptis min la prelego de Manfred Westermayer, respondeculo pri AVE (Asocio de Verduloj Esperantistaj) pri ekologio kaj pri Sekojo. Krome oni povis sekvi danc-kurson, lerni pri komputilo kaj Vikipedio.

Dum la diservo mi miris pri la fervoro de pastro Kronenberger, kiu prezentis la kovrilpaĝon de la tute nova traduko de la biblio, pri kies eldonado li kunlaboris. Li parolis pri ĝi en profunda meditado.

Dank'al la ampleksa libro-servo mi sukcesis akiri kelkajn librojn. La bona etoso de la staĝo iom instigis mian edzon iam lerni la lingvon.

Dostojevskij

- 1821-1881
- Noticoj el la domo de la mortoj
- Krime kaj puno
- Ludisto
- Demonj

21.10.2008 10

Dostojevski verkis "Krimo kaj puno" preskaŭ dum unu jaro. Samtempe li kontraktis kun eldonanto, por ke li verku alian verkon "Ludisto". La eldonanto antaŭpagis tiun ĉi verkon. Sed Dostojevski vervigis la verkadon de "Krimo kaj puno" kaj li forgesis pri la kontrakto. Kiam li fin-verkis, jam restis malmulte da tempo por verki "Ludisto". Amikoj proponis al li helpon : oni proponis verki laŭ ĉapitro. Li rifuzis kaj memstare verkis "Ludisto" dum 26 tagoj. Al li helpis juna stenografistino, kiu poste iĝis lia edzino.

Suna feriado en
Katalunio
septembro 2006

Fine de septembro aŭ komence de oktobro ankoraŭ someras en Hispanio. Tiam oportune okazas, jam de 14 jaroj, Internacia Esperanto-Semajno ĉe la marbordo de Katalunio. Ĉi-jare, en 2006, okazis la 14a semajno en **La Pineda** en proksimeco de Tarragona.

La organizantoj elektis tre taŭgan tri-stelan hotelon ĉe la marbordo kun ĉiuj necesaj servoj kaj eĉ rekta aliro al la strando. **La Pinena** troviĝas apud Salou kaj apartenas al la municipo de **Vila-Seca**, sed pro la evoluo de la turismo, ĝi fariĝis pli fama ol la municipo mem, ĉar tie en Vila-Seca ne estas strando. La Pineda estas tre ĉarma turisma loko kun multaj hoteloj kaj tre agrabla sabla strando.

La aranĝon partoprenis pli ol 110 personoj el 8 landoj. La plej malproksimaj venis el Koreio, Meksikio, Litovio, Islando kaj Svedio. Plej multaj venis el Hispanio kaj suda Francio, sed ankaŭ el la Orient-Franca Esperanto-Federacio estis pluraj partoprenantoj.

La programo estis tre varia kaj proponis preskaŭ ĉiu-tage prelegojn, kurson, skeĉojn, teatraĵetojn. Tamen ĝi ankaŭ lasis la tempon por ĝui la strandon, la maron kaj la urbeton en tute somera etoso. Okazis eĉ du Interkonaj Vesperoj, dum kiuj la organizantoj regalis la partoprenantojn per "Esperanto-ĉampano". La etoso estis gaja kaj simpatia. La kursojn prizorgis Salvador Aragay, la debatojn gvidis Luis Serrano kun intereso de la partoprenantoj.

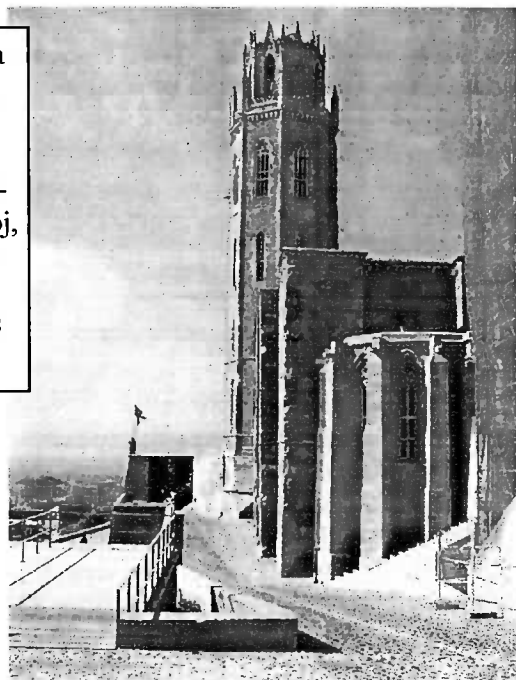
La 25an de septembro okazis la inaŭguro de la semajno en ĉeesto la urb-estro de Vila-Seca al kiu apartenas la distrikoto **La Pineda**. Poste okazis komuna fotado malantaŭ la hotelo flanke al la maro.

En Lleida ni vizitis la imponan katedralon, kiu prezentas diversajn arkitektajn stilojn. Ili estas la rezulto de diversaj kulturoj, kiuj influis la landon dum la pasinteco. Ankoraŭ nun ĝi estas restaŭrata.

Estis proponitaj 3 ekskursoj: al mezepoka urbo Montblanc (kun la signifo: nuda monto); al ĉefurbo Lleida kun vizito de ties granda katedralo, kaj reven-voje Borges Blanques; kaj laste vizito al la vinkelo Freixet kun survoja vizito al interesa monumento en Tarragona.

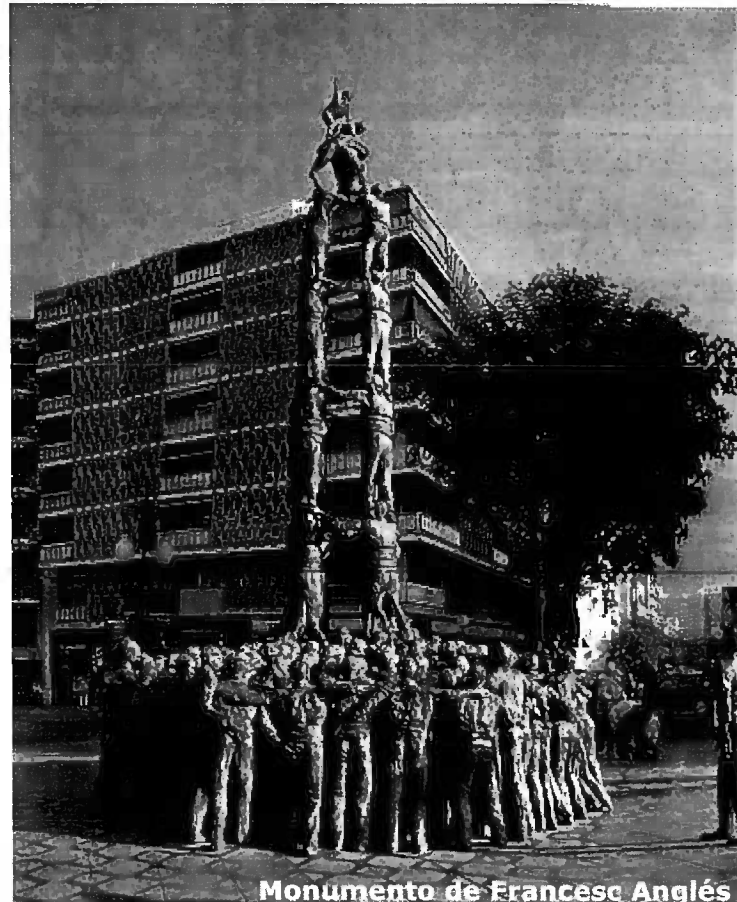
Teatraĵeto kun la grupo Ĝo-Jo el Montpellier kaj aliaj aktoroj

Aparte interesa estis la folkloro vespero kun la ensemblo Montjuic, kiu plezurigis la partoprenantojn per agrablaj kaj danciga Kuba muziko "Habaneras". Tiam ni trinkis el specifa glaseto flamigitan rumon kun spicaĵoj.

"Internacia Esperanto-Semajno" estas agrablaj kaj oportuna fin-somera Esperanto-aranĝo, antaŭ ol komenci novan lerno-jaron.

Koran dankon al la organizantoj: Luis Serrano Pérez, Salvador Aragay Galbanj, Torné kaj aliaj...

André Grossmann

Monumento de Francese Anglés

Jen interesa monumento en Tarragona: Homa piramido kaj apude muzikistoj. Tiu monumento estis starigita memore al la festoj, kiu okazadas ĉiujare en multaj urboj de Katalunio. La apude starantaj muzikistoj bone observas la starigadon de la piramido kaj okaze de problemoj aŭ danĝeroj avertas per specifa muzikaĵo.

Rumanio, lando de unikaĵoj (2)...

Ĉe Lenke, nia plej granda ĝojo estas bicikli, ĉar pluraj vilaĝoj estas en biciklebla distanco. Mi ofte descendas de biciklo por foti la belajn lignajn pordojn bele skulptitajn (unikaĵo de tiu regiono), la terkultivistojn laborantajn grupe sur kampoj, ĝenerale sen maŝinoj, la belajn malnovajn dometojn, kaj la novajn, kiuj kreskas ĉiutage, la paŝtejojn. Ni vizitos bicikle la pastron de la protestanta religio, kiu bone parolas france, kaj vizitigas al ni la belan preĝejon. Pri tiu vizito mi reparolos pli poste.

Krom la ĉefa vojo bone asfaltita, ĉiuj aliaj vojoj estas malbone zorgataj, la kokinoj aŭ anasoj foje vagas sur ili libere (Ne, la enfermado de korto-birdoj pro birdo-malsano ne okazis en tiu regiono). Ni ankaŭ vizitas farmisto-bienetojn por aĉeti lakton.

Ha, tiuj ĉarmaj domoj de modestaj bien-posedantoj ! Kun la korto, kie vagas kelkaj kokinoj, kun la vito alĉroĉita sur la aldona tegmento formita de plektitaj dratoj, kiu donas ombron somere, lasas pasi sunon vintre, donas bonan vinon serveblan ĉiusezone, kaj verde freŝe lumas super la tablo kie oni sidas, kelkfoje trinkas bonan memfaritan brandon, babilas kaj manĝas diversajn frandaĵojn. Kaj la stalo, kun la ofte ununura bovino, la ununura ĉevalo, kelkfoje la bovido aŭ la porkoj. Kolektiva paŝtisto venas serĉi la bovinojn de la kvartalo matene, paŝtas ilin, kaj la bestoj revenas vespere en trankvila vico, dek ĝis dekvinope, en la sonoroj de la tintiloj, sen gvidanto, kaj mem retrovas sian loĝejon. Poste en ĉiu stalo, ĉiu avino melkas sian bovinon; estas la momento por aĉeti la bonan lakton, kiun oni ricevas ankoraŭ varma.

Kio estas ankaŭ videbla en *Praid* ?... la sal-minejo, kompreneble. Lenke petas senpagan viziton por mi, kiu estas grava franca vizitanto kaj raportos en ĵurnalo pri la minejo, kiam mi revenos. Ŝi mem ricevas ŝildeton, ĉar ŝi estas mia privata tradukistino. Fakte ni ne vizitas la minejon mem, en kiu laboras ministroj, kiuj elfosas per modernaj maŝinoj salon por kuiru aŭ bana uzo, sed ni vizitas gigantan salonon uzatan por kuracado de astmuloj, ĉefe infanoj. La kuracado postulas minimume 4 horojn tage dum 12 tagoj en la sal-minejo. Kompreneble, ili devas ludi, bone amuziĝi kaj forgesi, ke ili estas en kuraca procedo. Ili profitas de granda libero kaj tre bruas kaj vere ĝuas plene la vivon. Iom pli malproksime, grupo da adoltoj gimnastikas sub la gvidado de bela junulino, kiu plenumas mem ĉiujn ekzercojn. Mi aldoniĝas al la grupo kaj plezure sportas; kelkaj infanoj faras kiel la adoltoj, dum kiam aliaj decidis, ke ni estas arbaro kaj kuras inter la gimnastikantaj arboj. Neniu kverelas kontraŭ la infanoj. Se ili estas ĉi-tie, estas pro serioza malsano.

Apude estas ekumena preĝejo, mi dubas ke ĝi funkcias, kiam la infanoj ĉeestas, nun jam estas neeble mediti en la bruo. Sur alia muro, ekspozicio de ministraj iloj kaj rakontoj pri la evoluo de la minejo en tri lingvoj, rumana, hungara, angla, estas bone prezentitaj. Restas al mi provi la basenon de sala akvo ekstere (tiom sala, ke oni flosas nature) kaj mi jam finis mian iniciĝon.

Nun mi estas reveninta ĉe mi kaj mi ofte pensas pri tiu belega regiono de Rumanio, la Transilvanio, kiu tiom bone akceptis min. Kun granda emocio mi pensas pri Lenke kaj Julia, sen kiu tiu vojaĝo tute ne estus ebla. Ĉu mi vidis Transilvanion per tro fermitaj okuloj?

Mi deziras fini per nia vizito al la pastro de la protestanta paroĥo de *Ocna de Sus*. Li parolas france bone. Lenke diras, ke li estas skeptikulo pri esperanto, sed dum nia vizito li ne aŭdacas diri ion ajn malfavore. Ni estas envenintaj surprize sen antaŭaverti, kaj kion ni vidas sur la herbejo de la paroĥa domo? Malgrandaj grupoj da po 5 aŭ 6 infanoj, ĉirkaŭ tabloj, ĉiuj kun animanto, kiuj skulptas lignon, aŭ fabrikas perlajn kolĉenojn, modlas feltajn brakringojn, kudras pupetojn, aŭ laboras sur kajeroj, ĉio en bona ordo. "*Estis malfacile lanĉi tiun aktivadon por okupi infanojn somere. Ne eblas peti monon al la familioj, kiuj estas malriĉaj. La plej malfacile esti trovi monon aliloke*". Mi komplimentas la pastron pri la bona etoso de tiu infan-prizorgado. Poste, mi demandas al li, ĉu la pastroj mankas en lia religio. Li respondas "*Ne, ĉar ni rajtas edziĝi*" Li mem estas edzo kaj patro de unu infano. Mi demandas, ĉu la loĝantaro daŭre malkreskas pro migrado en urboj kaj forlaso de la malfacila kampara vivo. Li respondas, ke de kelkaj jaroj, la loĝantaro estas stabila kaj ne plu malkreskas. Estas vere, ke kampara turismo aldoniĝis sukcese al la aktivadoj de la loĝantoj, kiuj plejparte estas terkultivistoj, aŭ laboristoj ĉe la sal-eksplutado. Ĉarmaj dometoj estas proponataj por luo al turistoj, oni ankaŭ povas promeni en ĉaretoj tirataj de ĉevaloj.

Mi volas resti sur tiu optimisma impresio pri Rumanio: lando kiu surprizis min per siaj ne antaŭ-diveneblaj unikaĵoj kaj kiu certe ne finos surprizi la aliajn eŭropanojn.

Ginette MARTIN

Granda renkontiĝo kun miaj francaj amikoj en la UK!

Ĉu vi konas *Skype* ? Estas senpaga telefono per komputero kaj oni povas voĉparoli ĝis 5 personoj, kaj krome mi povas okazigi skribkonferencon ĝis 100 personoj... Mi konatiĝis kun iu itala skajpano, *Massimiliano*, kaj li akceptis min por gastigi min. Li loĝas en *Pisa*.

Ĉu vi konas *Edistudio-n*? Tio estas Esp-a eldonejo de *Brunetto* en *Pisa*. Ankaŭ *Massimiliano* loĝas en *Pisa*. Mi decidis eldoni la 2an eldonon de libreto de *Jacques** al *Edistudio*. La 1an eldonon *Pol Denis*, kiun vi ĉiuj konas, zorgis min. Do ankaŭ *IKBE* (Kongreso de blindaj esp-istoj) samtempe okazis, kaj mi decidis enpartopreni la Kongreson... mi ankoraŭ neniam vojaĝis al Italio!

En flughaveno mia amiko *Massimiliano* atendis min kaj poste li kondukis min al *Pisa*. *Pisa* estas tre konata urbo pri

kliniĝanta turo, ĉu kiel nipona kapklino ???... Honeste dirite, Francaj konstruaĵoj estas pli belaj, sed vere ekzotikaj konstruaĵoj estis ĉie ajn en Italio. Mi feliĉe povis supreniri al la kliniĝanta turo! Ho, mia fratino ne povis supreniri, pri tio, ŝi vere estis ĵaluza!

Mi pasigis multajn tempojn en *Pisa*, kaj poste semajnan bileton mi aĉetis por veturi al la kongresurbo *Florenco* ankaŭ por reveni al *Pisa*. Do mi tranoktis ĉe la hejmo de *Massimiliano*. Li multe zorgis min kaj preparis tipe italan manĝaĵon! Al mi vere oliv-oleo efikis por sano! Ĝi vere estas bona por sanstato.

La 28an, mi devis labori en flughaveno *Pisa* por akcepti eksterlandajn esp-istojn. Ja kompreneble mi renkontis iujn gefrancojn, kiuj bone konas *Pol* kaj mia *Odette*. Mi forgesis iliajn nomojn.

Sekvintan tagon, la 29an, mi feliĉe tuj povis renkonti kun *Pol*, sed mi estis okupata por aliaj aferoj, mi ne multe povis paroli kun li.

Mi ofte kune estis kun *Joe brazilio Costa*. Certe la abonanto de *La Informilo* konas lin. Li produktis DVD-n de « *Gerda malaperis* ». Mi skajpe bone konas lin kaj *Karen Pereira*. Mi ofte pasigis kongrestempon kun brazilanoj. Ilia DVD estis prezentata en *La Informilo*! Ĉu vi jam forgesis? Poste mi serĉis kaj skribis mesaĝon sur tabulo por renkonti *Pol*, ĉar mi volis donaci mian eldonitajn libretojn pri *Jacques* al *Franca Esperanto-Federacio*, kiu donis al mi grandan memorajaĵon, kiam mi estis ĉe la domo de *Jacques*. Mi ja povis travivi en Eŭropo dum 2 jaroj k mi povis trifoje viziti la domon de mia karega amikino *Odette Scheidel*. Ĉu vi memoras min, kiam mi estis en *Merkwiller*? Do, mi hazarde povis kapti *Andre Grossmann* kaj mi renkontis junan francinon por donaci miajn eldonitajn libretojn al *FEF*. Do ŝi certe portis pezajn libretojn al vi, ĉu?

Mi okazigis ankaŭ kunsidon de skajpanoj. 12 uzantoj kolektiĝis, el *Ĉinio, Francio, Germanio, Hungario, Nipono, Italio* kaj *Brazilo*. Cetere aliaj skajpanoj bone memoris min, kaj mi povis renkonti ankaŭ aliajn skajpanojn kaj nekonatajn... Ankaŭ *Dona*, kiu estis ĉe mesaĝskribbloko, ankaŭ skajpas kaj mi ekkonis aliajn skajpanojn.

Bedaŭrinde *Libro servo* vere ne estis bona... japanaj E-aj libroj mankis !. Mi ne povis donaci ilin pro manko de libroj... vere domaĝe!!!

Cetere, honeste dirite, organizo de ĉi jara kongreso vere estis malbona. Imagu, italaj blinduloj festis samlandan esp-istan naskiĝtagon kaj ili forlasis kunsidon kun eksterlandaj blindaj esp-istoj!!! Ili ne povas vidi menuon kaj ne povas kompreni la italan... Grandega problemo por blinduloj!!! Ne eblas, ke lokaj esp-istoj ne zorgas alilandanojn... Vere estas malĝoja afero...

Sed tamen mi povis renkonti *Pol*, *Andore*, *Masako-san* k la junan francinon, ktp Ankaŭ mi renkontis miajn blindajn amikojn el *Francio* k *Hungario* k *Nipono*. Ankaŭ ili estas skajpanoj!!

Certe venonta Kongreso estos pli bona ol ĉi jara, kaj ne estas pli multekosta tiel en *Florencaj* restoracioj. Certe 10 eŭroj sufiĉos por 2 personoj!

Nedubeble monumento de la knabino, kiu portas ruĝajn ŝuojn, atendas vin en *Yokohama* kaj mi kore deziras renkonti alzacajn esp-istojn denove! Ĝis !... miaj karaj alzacaj esp-istoj!

Amike via

HARADA Tsukuru

Kontribuis al tiu bulteno 136 : Michel BASSO – Michel DECHY – Liba GABALDA – André GROSSMANN – Armand HUBERT – JACI – Simone KIRY – Robert-Jean LELEU – Ginette MARTIN – Floreal MARTORELL – Bernard REIFFSTECK – Maurice SUJET – Jean-Luc THIBIAS – Harada TSUKURU

(sekvo de la unua parto - La Informilo 135)

... Jes, ni ĝuis plene la plezuron malkovri amplekse la laŭaserte plej belan urbon de Italio. Post la „seriozaj” ĉeestoj de pluraj kulturaj eroj de la kongres-programo, ni piedumis laŭ la pli malpli larĝajn stratojn, fojfoje vigle traŭrante grupojn da turistoj el ĉiuj landoj, kiuj ne rezignis moviĝi antaŭ la ŝovon en la fotilon de la ĉirkaŭantaj vidindaĵoj.

Nu, ni ne tedos la legantojn priskribante ĉiujn monumentojn, palacojn, placojn, pri kiuj emfazas la kutimaj gvidlibroj. Apartan eventon mi menciuj, t.e. frandi okule la tutan panoramon de Florenco je la sunsubiro, ek de la *piazzale Michelangelo*. Vesperigās sur la urbo, kiu malaperas sub paleta de koloroj ĉiuminute ŝanĝantaj. Ni tamen rezervis plurajn horojn al malkovro de la plej gravaj muzeoj, kaj ni certagrade perpleksiĝos antaŭ la centoj da pentraĵoj dediĉitaj al la madono kun la bebo en la brakoj...

Ne silenti pri iu konstato... Dum niaj „promenadoj” ni konstatis la certagradan malpurecon de la trotuaroj kaj ŝoseoj de „ĉefurbo de turismo”, makulitaj de amasoj da cigared-stumpoj forĵetitaj de fuŝ-edukitaj fumistoj, al kiuj estas malpermesite drogiĝi en ĉiuj publikaj ejoj! Ankaŭ strangas la daŭra lokiĝo de la enormaj, verdaj rubujkuvoj ekstere... eĉ antaŭ la sojlo de luksaj hoteloj!

... / ...

Palazzo Ducale.

Memevidente ni supreniros la ŝtuparon de la fama amfiteatro de *Verona*. Cetere, ni ne komprenos la scivolemon de la turistoj, kiuj preme amasiĝis por finfine ne sukcese ekvidi la balkonon de *Julietta*!

Ripoziga veturado rando de la „lagoj”, piede de pitoreskaj montetoj. Mirinde, mirige, okulfrape! Kial ne elekti la „malnovan Alpo-straton” kun sinsekvaj akutaj kurvoj -feliĉe, lerta stirantino englutas ilin senprobleme por atingi la tunelon, kiu atendas centojn da diversaj veturiloj kaj kamionoj... Ĉiuj enŝoviĝos enen kiel en malsatantan funelon!... Ĉe la alia flanko *Andermatt* logos la fotilon!

Svisaj pejzaĝoj, *Luzern, Basel*... 3000 kilometroj registritaj de la distanc-komputilo kaj... 600 fotoj, kiuj ebligos poste revivi unikan somervojaĝon!

Tro fruas por elvoki la *92an UK-on en Jokohamo* (4 / 11ajn de aŭgusto 2007) !...

D.P.

Halto en HERZBERG, la Esperanto-urbo...

Fine de majo, revenante el Pollando kaj trapasante Germanion, mi vizitis la *Interkulturan Centron* de Herzberg

junaj esperanto-parolantaj gastoj

(Malalta Saksio), piede de la Harz-montaro. En tiu urbeto de 16 000 loĝantoj, Peter Zilvar starigis en sia domo bibliotekon pri esperanto kaj aliaj lingvoj, kaj instruas la internacian lingvon kun helpantoj. Dum mia restado, li preparis jubilean germanan kongreson. Li laborigas junulojn, kiuj profitas de leĝo kontraŭstaranta senlaborecon ; parto de ilia salajro estas pagita de la federala lando, alia parto de firmao. Tiamaniere la ŝtato apogas esperantan asocion !

Oni povas ankaŭ tranokti en ICH en komforta ĉambro kun radio ka televido. La skipo ankaŭ instruas esperanton en lernejoj, nuntempe ĉeestas la kurso 60 geknaboj. La rilatoj kun la urbestro estas tre bonaj. Intertempe la Centro fariĝis tro malgranda kaj plua ĉambro en la urbdomo estis je dispono... Ni menciuj, ke la urbo estas „ĝemelita” kun *Gora* en Pollando.

La sekvantan tagon mi daŭrigas mian vojaĝon ĝis tiu urbo, en Heslando. Tie, malantaŭ la stacidomo, je ekstremo de la Zamenhof-strato, jen lastjare finkonstruita... ESPERANTO-hotelo kaj Kongrescentro!

Sesetaĝa luksa konstruaĵo... Klare videblas vertikala ŝildo kun la vorto ESPERANTO ruĝkolora, kaj sur la fasado la sama vorto per ege grandaj literoj arĝent-koloraj. Gastigantino vizitigis min la ejon. Mi malkovris mirindan kongres-salonon... Sur la muroj kaj la plafono nomo de multaj landoj... en la angla! Ni atingas interesan halon transformeblan por artaj kaj sportaj aranĝoj. Unu persono en tiu hotelo parolas esperanton sed bedaŭrinde ne deĵoras nuntempe. Je mia demando ĉu la klientaro interesiĝas pri la nomo de la hotelo, oni

respondas, ke ege malmultaj gastoj scivolas pri tio, kaj malmulte konscias, ke esperanto temas pri lingvo...

Mi aldonu, ke tranokto ĉi-tie ne ofertas moderajn prezojn... Esperantistoj pli oportune uzu la „Pasportan Servon”. Nu, post 350 kilometroj da veturado mi dormis hejme!

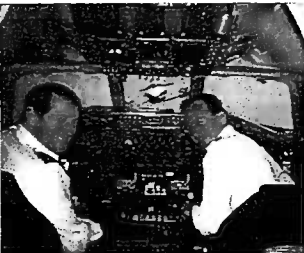
Bernard REIFFSTECK
67000 - Strasbourg

... Kiam aer-lin-piloto sin konfesas ...

Skrib-demarŝo kontraŭ tut-esperanto !

« Srino, Sro,

Mi estas aer-lini-piloto ĉe *Air France*, la plej granda franca aviadilkompanio. ... Mi, nomumita de niaj aer-sindikatoj, ŝatus, ke vi ĉesigu la esperantan reklamon tutmonde !. . .

Jen kial:

Kiam ajn ni flugas al Usonaj, tio tre longas (6 horojn), tre tedas, ĉiuj enaeroplane anesteziĝas pro la motor-ronrono. Ĉiuj dormas: la pasaĝeroj, kiel la aer-stevardoj, kiel la aer-stevardinoj, kiel eĉ ambaŭ pilotoj.

Sed, ĉe *Air France*, ni istas: ĉiuj pilotoj havas belajn, multekostajn brakhorloĝojn "Breitling", kies pilot-vek-povo estas miriganta. Iam oni vidis UNU brakhorloĝon veki eĉ la unuajn vicojn ĉe la pasaĝeroj. Tiuj brakhorloĝoj donas ankaŭ du horojn samtempe: utilegas por la pilotoj. Ekzemple mi havas en la mia, CDG-horon (CDG = Charles de Gaulle, flughaveno en Roissy-en-France apud Parizo), kiel unua indikita horo, kaj Versailles-horo kiel dua. Mi loĝas en Versailles. Unuvorte utilegas por ni, la pilotoj.

Kiam, fine, finvenas la usonaj marbordoj, kiam la brakhorloĝoj estas vekintaj ambaŭ pilotojn, tiuj plaĉe vokas ĉiujn aer-stevardojn kaj aer-stevardinojn, kaj komencas la ludon, kiun ĉiuj atendas:

Ĉiuj aŭdadas, kion diras la JFK-kontroluro. (JFK = John Fitzgerald Kennedy, flughaveno apud Nev Jorko). La unua, kiu komprenas, kion diradas la kontroluro, iĝas *flug-reĝino*. Mi skribas *flug-reĝino*, ne flug-reĝo, ĉar la aer-stevardinoj gajnadas tiun ludon, kaj ni ĉiam gajas, ĉar ni, Franculoj, galanteremas kaj fieras niajn aer-stevardinojn.

Ni, pilotoj, buton-premistas, indikil-istas kaj superregas nur aĵojn, sed niaj *Air France* aer-stevardinoj regas la amerikan lingvon. La plej bonaj (5 000 anglajn lingvo-horojn) regas eĉ la teksanan lingvon kaj la plej maljunaj (10 000 anglajn lingvohorojn) kaj ankaŭ la plej elegantaj el la elegantaj, regas la *Sr Bushan* lingvon... Mi konas iun

Charlotte, kiu kapablas kompreni Sr Bushon sed plue kapablas ne ridi.

Ni, kontraŭe, komprenas neniom, speciale se estas alfrance tradukite kaj plue ni malkapablas malridi.

Ni hontegas...

Ni ekstazas, kiam ni televide kungapas al la *sibien-niuz* kaj Charlotte eksplikas por ni, unue kio estas dirita, kaj due kion tio signifas. Ni fieras niajn aer-stevardinojn. Ankaŭ la plej elprovitaj (10 000 flughorojn) inter ni.

Air France fieras tiele ĝiajn aer-stevardinojn. Tial, vi mem verŝajne rimarkis tion, ĝi eksponas la aer-stevardinojn publike, sed ĝi en pilotĉambro kaŝas la pilotojn.

France: la plej gaja elokcidente aviadilkompanio.

Du jarojn pli frue, niaj pilot sindikatoj, kiuj iste istas, decidis eksporti tion fak-klerecon al la fremlandaj kolegoj: Unue ĉe meksikaj pilotoj, ĉar la hispana lingvo proksimas la francan kaj malproksimas same la anglan. Estis facile krom pri iuj detaloj: Niaj pilot-sindikatestroj eksplikendis, ke distrompeteblas kaj gitareblas sed ne eblas "tacosojn" lanĉi, ĉar fari tiel oleas la ventŝirmilon, precipe kiam ĝin surfrotas la sombrero-bordo. Bonvolu senkulpigi min sed tiuj ist-detaloj necesas. Nun *Aer Mexico* iĝis la plej gaja alnorde aviadilkompanio.

Due, ĉe kebekaj pilotoj: Tie estis maleble. Kvankam la sama lingvo apartigas nin, ni interkomprenas kelkiam, sed ili komprenas la usonan lingvon kaj ne ridas pri la samaj aĵoj... Domaĝe, *Québec Air* ne estos la plej gaja alsude aviadilkompanio.

Trie, ĉe japanaj pilotoj: Estis malfacile sed niaj pilot-sindikatestroj sukcesis La japanaj pilotoj estas bonegaj sed tro hara-kir-emaĵ. Kiam ajn japana piloto ne komprenas kion diras la usona kontroluro (t. e. ofte), li sin mem-mortigas. Se vi jam hara-kiris en la pilotseĝo de je 800 km/h fluganta aviadilo, vi scias, kiel estas malpraktike, antaŭ ĉio por tiu, kiu sabras malantaŭe. Tiel *Japan Air Line* perdis multe da bonegaj pilotoj. Ĝi serĉas nun denaskajn amerik-lingve aŭ angla-lingve parolantojn, la pilot-scio estunte plia atuto.

Sed la junaj japanaj pilotoj ekkomprenis nian ludon, kiun ilin nomas de tiam, ilialingve, la "rento'gam" (*french touch game*). Estis facile ekspliki (ne-hara-kiro kreskas la komprenon) krom pri iuj detaloj tiel ĉe la meksikaj: Niaj pilot-sindikatestroj eksplikendis, ke banzai-eblas kaj japane saluteblas (ne ĉiuj samtempe ĉar la pilotĉambro etas) sed ne eblas lanĉi rizpudron, ĉar tiela faro malvalidigas kiom da pilotoj estas hari-kirantaj: neniu, unu aŭ du. La *Civila Internacia Aviadilaro -CIA-* normis malpli ol du hari-kirantoj samtempe po aeroplano neniam pli.

Bonvolu senkulpigi min ankoraŭ, sed tiuj ist-detaloj necesas kaj montras, ke sekureco estas la unua zorgo de la CIA, kaj ke ni laboris multe. *Japan Air Line* estas de nun la plej gaja aloriente aviadilkompanio.

Konklude:

La usona lingvo gajigis tri grandajn aviadilkompaniojn. Vivu la usona lingvo !

Ve al esperanto, kiu forigus tion !

Bonvolu pripensi tion, antaŭ ol promocii tiun malgajan lingvon !. . . »

Kristiano Lekeno

Laborintaj kaj Subskribintaj Sindikatoj:

SNPLL 1 (Syndicat National des Pilotes de Ligne Libre = nacia sindikato de pilotoj sur liberitaj linioj)

SNPLL 2 (Syndicat National des Pilotes Libres de Ligne = nacia sindikato de lini-liberaj pilotoj / senlaboruloj /)

SNLPL (Syndicat National Libre des Pilotes de Ligne) politike dekstra, vidu la vorton "National"

SLNPL (Syndicat Libre National des Pilotes de Ligne) politike maldekstra *LSNPL* (Libre Syndicat National des Pilotes de Ligne) anglaj pilotoj, kiuj laboras en France sed ekridumemas...

* la francaj pilot-patrinaj iĝis de longe la plej efikaj kudristinoj de steletoj sur pilot-kaskedoj.

Lettre d'Information Vinilkosmo n° 16 actualité de l'espéranto en musique

Voilà donc notre lettre d'information 'mensuelle' qui n'aura mis que six mois à sortir et les nouvelles des nombreux projets dont nous vous avons annoncé l'imminence. . jadis. . Il semblerait que le temps ne se mesure pas de la même façon selon qu'on cherche à le découper en tranches ou le mettre plutôt à contribution d'une passion ou un idéal, et ce n'est aucun des deux qui manque sur la scène espérantophone !

D'abord, l'événement de l'automne avec la sortie de *Supernova* qui marque une évolution certaine dans la manière de promouvoir l'espéranto et sa musique, incluant une vidéo sur le Cd, et peut-être plus, mais c'est une surprise dont on vous parlera un peu plus tard... A suivre.

Parmi les bardes slaves, toujours aussi prolifiques, et sans parler de *Mikaelo Bronštejn* qui nous présente un nouvel album très travaillé, *Mihail Povorin* se met en lumière, après quelques discrètes prestations dans la collection "*Oraj kantoj*", avec deux albums complémentaires qui regroupent une sélection de ses nombreuses compositions.

Comme toujours, le rapport d'avancement, fut-il lent, des projets de Vinilkosmo et autres acteurs du circuit, et les nouvelles des sept continents dans leurs tentatives d'accorder leurs violons malgré les fuseaux horaires et autres frontières plus ou moins naturelles.

Cachez donc vos montres, couvrez vos pendules et prenez le temps de lire, d'explorer les liens et éventuellement d'acheter un ou deux Cds pendant que vous y êtes !

(... on ne vous en voudra pas ;-)

Notre catalogue complet sur :

<http://www.vinilkosmo.com>

Les Nouveautés Vinilkosmo

VKKD 83 " *Printempo Blufinsa* " = MIKAELO BRONŜTEJN

Déjà présent sur la quasi totalité de la collection "*Oraj Kantoj*" en plus de son album solo, *Esperantujo mia*, sa collaboration avec *Elena Puhova*, l'intégralité des paroles de "*Amu min*" de *Jomart & Nataša* et certaines paroles de l'album "*Ukrainaj Kantoj en Esperanto*" Mikaelo est décidément le plus fertile de nos artistes de l'Est !

Seize nouvelles chansons dont une seule déjà enregistrée auparavant, viennent étoffer ce palmarès impressionnant et nous sont proposées sur ce nouveau Cd aussi riche en textes que fort bien composé et arrangé.

Un poète ou un musicien ? Sans doute les deux, mais Mikaelo attache une importance toute particulière aux paroles et nous confie "*Un poème doit être un évènement, et non pas une description de celui-ci*". . la musique étant un décor pour les contes, drames, plaisanteries, satires et autres pamphlets que Mikaelo va jusqu'à dédier à Pouchkine !!

Pour l'enregistrement, Mikaelo s'est entouré de *Evelina*, *Tatiana*, *Vera* et *Printempo*, l'inspiratrice principale qui a aussi suggéré le titre (*Un Printemps Blue Jean*). Mikaelo tente de traiter avec gaieté et fraîcheur des sujets qui ne le sont pas forcément, et y parvient très bien.

N'hésitez pas à consulter la floraison de références de Mikaelo Bronštejn dans les rubriques "*Tradition - Folklore*" et "*Chansons Lyriques - Chorales*" sur *Vinilkosmo.com* :

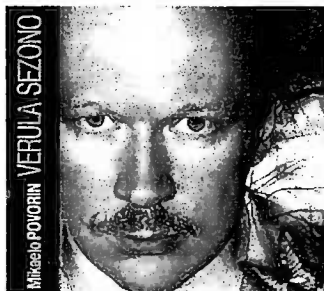
VKKD54 - VKKD55 - VKKD56 - VKKD57 - VKKD58 - VKKD59 - VKKD60 - VKKD65 - VKKD80.

Pour en savoir plus, écouter un extrait ou commander en ligne :

<http://www.vinilkosmo.com/?disc=vkkd83&lng=f>

VKKD 84 " *Verula Sezono* " = MIĤAIL POVORIN

Bien qu'encore peu représenté par Vinilkosmo, *Mihail* n'est pas tout à fait un nouveau venu puisque déjà présent dans les numéros 1 et 2 de la collection "*Oraj kantoj*" (*vkkd56* et *vkkd57*).

C'est en 1982 que ce barde, déjà connu en Russie, se mit à l'espéranto et commença à composer ses propres morceaux en 1988. Il se produit souvent en concert à l'occasion de rencontres d'espéranto Russes, et depuis quelques années dans les rencontres internationales aussi !

Il semblerait que la productivité soit un trait commun parmi nos artistes Russes, et Miĥail n'échappe pas à la règle avec un répertoire qui compte environ 60 chansons, originales pour la plupart, mais aussi quelques chansons traduites par lui même.

Humour, chansons populaires, dansantes et même érotiques sont les ingrédients de base dont il nous livre aujourd'hui un solide échantillon sur deux Cds de 20 morceaux chacun, celui-ci étant le premier volet.

Les Cds ont été intitulés par des jeux de mots en espéranto le présent, "*Verula sezono*" (Une saison d'homme de vérité) et le vkkd85, "*Revula sezono*" (Une saison de rêveur).

Voyez vkkd85 pour en savoir plus !

Pour en savoir plus, écouter un extrait ou commander en ligne :

<http://www.vinilkosmo.com/?disc=vkkd84&lng=f>

VKKD 85 " *Revula Sezono* " = MIĤAIL POVORIN

Voici le deuxième volet de la collection de morceaux choisis de Miĥail qui fait suite au vkkd84 "*Verula sezono*" (Une saison d'homme de vérité) et lui répond avec le titre à peine modifié, "*Revula sezono*" (Une saison de rêveur).

Comme le premier, cet album est sans artifices et sonne un peu comme un enregistrement public bien que l'auteur ait été ravi de découvrir les possibilités offertes par la technologie moderne mise au service des musiciens.

Entre autres miracles, *Miĥail* et *Nataŝa* (*Ĵomart & Nataŝa*) ont enregistré deux chansons sans quitter les villes où ils habitent, *Miĥail* à Moscou, et *Nataŝa* à Stockholm, chantant en chœur "*Pli bonas*" sur ce Cd, et *Natŝa* seule sur le premier dans "*Mia kara amik'*", le tout par le biais de fichiers numériques via internet. Et un grand merci à *Ĵomart* pour la restitution fidèle de la charmante voix de *Nataŝa* !

A noter aussi sur cet album les arrangements musicaux sur deux textes classiques d'espéranto de *Julio Baghy*, "*Stranga danco*", et *Raymond Schwartz*, "*Miss Esperanto*".

Voyez vkkd84 pour en savoir plus !

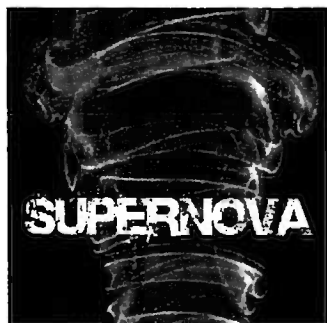
Pour en savoir plus, écouter un extrait ou commander en ligne :

<http://www.vinilkosmo.com/?disc=vkkd85&lng=f>

VKKD 86 " *Supernova* " = SUPERNOVA

Comme le suggère le nom de l'album, qui est aussi celui du groupe, c'est toute la chaleur et le rayonnement du soleil qui se concentrent en ce super album audio-visuel pour nous offrir une éclatante nouveauté ! Bien que ce soit le Brésil le berceau de ce phénomène, voilà un son et lumière qui s'adresse bien à la planète entière, résolument orienté vers une quête d'identité propre.

C'est *DJ Roger*, déjà présent dans *Elektronika Kompilo* (vkkd53), qui fût à l'origine de ce projet en 2004 lorsqu'il optait pour des sonorités moins purement électroniques et décida de collaborer avec des musiciens en chair et os pour ne pas dire muscles et carrure.

Voilà donc qu'en collaboration avec *Rogener Pavinski* (voix et basse) de *Ribeirão Preto*, *Alexandre Mancini* (guitare) de *Campinas*, *Roger Borges* (batterie et synthé) aussi brésilien d'origine, mais habitant actuellement à Madrid, sans oublier la participation aux paroles de *Jimes Milanez de Campinas*, l'album prit lentement forme par échanges virtuels sur internet et enregistrements dans divers studios à travers l'Europe et l'Amérique pendant pas moins de trois ans !

Vinilkosmo y met la dernière touche et à le plaisir de vous présenter ce premier Cd qui contient également une vidéo de qualité professionnelle réalisée par la maison de production brésilienne *Kosmuzik'* et déjà visible en ligne à :

<http://farbskatol.net/dotclear/index.php?2006/10/19/47-supernova-pasio-en-katen>

A noter que c'est le premier vidéoclip réalisé professionnellement en espéranto qui est présenté sur cet album, ce qui en fait un évènement historique dans l'évolution de notre musique en mouvement !

Pour en savoir plus, écouter un extrait ou commander en ligne :

<http://www.vinilkosmo.com/?disc=vkkd86&lng=f>

Projets Vinilkosmo

Martin Wiese et son nouveau groupe entrent en studio. *Martin Wiese*, chanteur guitariste suédois de *Persone*, rentre en studio (studio Vinilkosmo) en Novembre pour finaliser l'album de son nouveau groupe qui est déjà en préparation à Stockholm depuis plusieurs mois. Un son plus énergique que son ancien groupe sur les titres rock électriques donnera un album qui ne va pas déplaire aux fans de *Persone* et tous ceux qui aiment l'hiver chaud !

Denis Rock. Denis Rock Tamba expulsé d'Allemagne et maintenant à Kinshasa, lui non plus ne lâche pas le morceau et continue son travail sans relâche. Son titre "Libera" pourrait bien figurer aussi sur la compil Hip hop !

Zhou Mack Et puis, nous avons en France un exilé congolais Zhou Mack avec son groupe La Fève, qui nous fait le don d'un reggae en espéranto, précurseur d'une traduction intégrale de leur album "International Love". Un hymne à l'amour, "Internacia amo", un vrai bijou que vous pouvez aller télécharger sur leur site :

http://nikolafeve.free.fr/lafeve/home_es.htm (Donacoj)

Musique et Vidéo

La Fabskatol est un nouveau concept de télévision sur internet qui archive chaque semaine toutes sortes de petits courts métrages vidéos. Une rubrique consacrée à la musique en espéranto contient déjà quelques vidéos musicales dont celle de Supernova présentée plus haut !

Nous vous invitons à aller voir ces clips dont certaines ne manqueront pas de vous détendre et vous faire rire à :

<http://farbskatol.net/> (espéranto seulement)

Vous pouvez diffuser largement cette lettre d'information.

Si vous avez reçu celle-ci par un ami ou une connaissance et que vous souhaitez recevoir directement les prochaines, veuillez bien vous inscrire ici :

<http://www.vinilkosmo.com/?scb=&lng=f>

Merci pour votre attention.

Plej muzikajn bondezirojn al ĉiuj legantoj !

Rédigé pour vous par

Floréal Martorell et Mark Eaton

Une excellente introduction à la lecture d'un des „récits d'aventures” de la famille ROBINEAU...
(voir bulletin de commande)...

visite du site <http://nomadisme.free.fr>

... extrait du "menu déroulant" du site précité

Communiquer : les langues

“ ... La barrière de la langue est le principal obstacle que rencontre tout voyageur au long cours. Notre objectif est de communiquer avec les hommes de tous pays, pour essayer de se connaître, de se comprendre et de s'apprécier mutuellement au-delà de nos différences. Pour cela, il nous faut pouvoir dialoguer au-delà des sourires et des gestes. Pour tenter de résoudre ce dilemme, nous disposons de l'anglais -indispensable pour tout voyageur- et de l'espagnol -nécessaire en Amérique Latine-.

Nous y avons ajouté la connaissance de l'espéranto, la langue internationale qui a pour but de faciliter la communication entre étrangers. C'est la langue la plus facile à apprendre au monde (on l'apprend 8 à 10 fois plus vite qu'un autre idiome), et elle présente l'avantage d'être neutre puisqu'elle n'appartient à aucun pays en particulier, mais plutôt à l'humanité toute entière. En apprenant cette langue-pont qui ne véhicule aucun hégémonisme, chacun fait un pas vers l'autre pour une meilleure compréhension.

Grâce à ses réseaux internationaux, l'espéranto se révélera être le sésame de nos rencontres, nous faisant pénétrer dans l'intimité de bien des familles. Un bel échantillonnage depuis l'ouvrier bulgare jusqu'à l'ambassadeur australien en passant par l'instituteur hongrois ou le cadre japonais... ”

Internacia Paroliga Semajno oktobro 2006

InPaSem 2006 okazis de la 2-a ĝis la 8-a de oktobro en Čehio, proksime al Prago, en urbo Dobřichovice. Organizis ĝin, jam la 5-an fojon, Petr Chrdle. Li loĝas en tiu urbo, situanta je 25 km sudokcidente de Prago. La urbo Dobřichovice havas ĉirkaŭ 3 000 loĝantoj. Ĝi kuŝas ĉe rivero Berounka. Apud la rivero ni povas admiri kastelon, statuon de Johano el Nepomuk kaj tilion plantitan en la jaro 1729. La urbo famas pro riĉaj vilaoj de milionuloj en kiuj instaligis praganoj. Ĝi estas ilia ŝatata ripozloko.

InPaSem (Internacia Paroliga Semajno) - temas pri paroligaj kursoj kaj pri kurso por komencantoj. Post la lernado ni ĉiutage kantis en akompano de gitaro. Krom 5 ĉefaj partoprenantinoj venis grupo da 22 interesuloj el Francio sub gvido de Jean Ripoché. Sabate alvenis pluaj ĉefaj samideanoj sperti agrablan etoson semajnfine.

Antaŭtagmezo estis dediĉita al la instruado kaj praktikado de Esperanto. Komencantojn instruis Stano Marček el Slovakio laŭ sia propra metodo. Ĝi montriĝis tre interesa kaj intensa. Post unu semajno lernatoj havis bazajn konojn pri gramatiko kaj povis interparoli kun aliaj, eĉ kun pli spertaj esperantistoj. Progresantojn paroligis Petro Chrdle kaj la kurso okazis en lia loĝejo. La plej spertajn kaj tiujn kiuj intencis trapasi elementan ekzamenon gvidis, konata pastro el Germanio, s-ro Albrecht Kronenberger.

Dum la posttagmezoj estis programitaj diversaj vizitoj al Prago. Trifoje oni admiris la belecon de la ĉefa ĉefurbo. La unuan posttagmezon ni vizitis la rigardejon "Petřín", kiun la francoj komparis al la pariza Eifelturo. Surloke troviĝas ankaŭ spegula labirinto. Tre impresa kaj alloga estis vizito al la praga kastelo "Hradčany" kaj al la konata "Ora strateto". Venceslao-placo, la granda kaj longa avenuo kiun dominas la statuo de Sankta Venceslao sur ĉevalo tre plaĉis al la vizitantoj. Tre bela estas la Malnova urbo, kie ĉiuj admiras sonoratan mekanikan horloĝon kun 12

ran mekanikan horloĝon kun 12 apostoloj montriĝintaj ĉiuhore en malgrandaj fenestretoj. Laste ni vizitis la tombejon kaj ĉirkaŭaĵon de "Vyšehrad". Ĉiuj vizitoj estis tre interesaj kaj kun la loka juna ĉiĉerono, Dan Mrázek, bone prezentitaj. Niaj francaj geamikoj estis ravitaj kaj aŭdiĝis voĉoj, ke Prago estas eĉ pli bela ol Parizo. Unu vesperon ni spektis en Prago en "Nigra teatro" la fabelan prezenton "Alenka v řiši divú" (Alenjo en mirakla lando). Ĝi estis vere magia kaj ravis ĉiujn ĉeestantojn. La francoj neniam vidis ion similan. Ili aprezis tiun-ĉi spektaklon. Post interesaj vizitoj oni kutime bone vespermanĝis en tipaj restoracioj de Prago kaj trinkis bongustan pilsenan bieron. Merkrede okazis vizito al ne tro malproksima burgo "Karlštejn". Ĝi estis fondita de Karlo la IV-a en la 14-a jarcento. Ni admiris ĝin jam de malproksime kaj poste en ĝia korto. Surloke, en la vilaĝo, ni vizitis muzeon de kripoj faritaj el diversaj materialoj. La plej malgranda eniris nuksoŝelon, alia estis farita el marcipano, papero, vitro aŭ ligno. Sekvis vizito de iama monaĥejo en Sankta Johano sub Roko. Laŭ la legendo tie vivis en kaverno en la 9-a jarcento ermito Sankta Ivano. En malgranda preĝejo ni povis vidi spurojn de tiu sanktulo. La plej kuraĝaj inter ni piediris ĝis la supro de la roko de kie estis bela vidaĵo al vasta ĉirkaŭaĵo. Vizito finis en restoracio ĉe bongusta vespermanĝo. Revene ni kantis en la buso.

Dum la aranĝo eblis aliĝi al la ILEI - ekzamenoj. Tion profitis tri gejunuloj el Čehio kaj tri francoj. Ĉiu partoprenanto de InPaSem ricevis diplomon pro partopreno en la kurso de Esperanto. Unu posttagmezo estis dediĉita al libervola prezentado de amuzajoj far' de la ĉeestantoj. Aŭdiĝis poemoj, skeĉoj kaj kantoj. Ni bone ĝuis la semajnon kaj agrable interbabilis. La aranĝo plaĉis al ĉiuj kaj multaj promesis reveni venontjare.

Liba GABALDA

Ĉeĥa dialogo Tiu, al kiu nia nacio ŝuldas la estimon

Antaŭ tempo aperis eta raportaĵo presforme, ke sur la Malostranskè Náměstí (placo), en domo n-ro 4, alie ankaŭ nomata Blanka Aglo, estis enigita honortabulo al Arnošt Denis, kun rimarkigo, ke "nun jam la publiko pri li scias nenion". Sed ĝi ja scias kaj mi malfacile elportis, kiam per malkonstruigo de Těšnov - malaperis ankaŭ la titolo Denisovo-stacidomo kaj nenie plu ĝi aperadis. Ĝi restis nur en memoro de rememoriĝantoj kaj de ties infanoj, al kiuj oni rakontadis pri tiu-ĉi viro, kiu ekamis la ĉeĥan popolon, nacion kaj dediĉis al ĝi tutan vivon.

Ernest Denis estis franco kaj alveturis Pragon el Parizo en tempo de siaj studoj. Li naskiĝis la 3.1.1849 en Nîmes deveninte el protestantisma familio. Li estis perceptema, talenta kaj sprita. Li studis geografion kaj historion en pariza lernejo "Ecole Normale Supérieure" ekde 1867, poste de 1870 kiel soldato li partoprenis la francan militon kaj estis brava defendanto de Parizo. Post la milito, fininte la studojn li mem instruis en Bastia en Korsikio. Akirinte stipendion por pluaj studoj li alveturis Pragon, kie li pasigis 3 jarojn por tie lerni la ĉeĥan, rusan, polan kaj bulgaran lingvojn, slavajn lingvojn kaj historiojn de tiuj-ĉi nacioj.

El Prago li revenis Francion, kie li estis profesoro pri historio en la liceoj en Chambéry, Carcassone kaj Angoulême. En 1879 li estis titolita docento pri historio, en 1881 profesoro de eksterlandaj literaturoj, poste li daŭrigis en la universitato en Grenoble. En 1905 li fariĝis orda profesoro en Sorbone, kie li instruis la plej novan kaj samtempan historiojn kaj ekcelis ligi kontakton al nefinita tutviva verkaĵo de PALACKÝ, kiu lin alparolis por entuziasmiga kaj laŭsistema studado de ĉeĥa historio. Tiucele jam en sia junaĝo dum ferioj kaj liberaj tagoj li veturadis en Bohemion, en lokojn, tra kiuj la historio paŝadis.

Amiko de ĉeĥa nacio

Ĝisfunde li studis antaŭ ĉio la plej malnovajn historiojn de ĉeĥa popolo, precipe tiun parton, kie finis PALACKÝ. Li enprofundiĝis en studadon de arkivaj registroj, katastro, libroj, kronikoj, universitataj bibliotekoj. Li serĉadis kaj trovadis spurojn kaj eĉ la plej multgaĝajn memoriĝintojn, ĉion li pruvigadis. Poste, laŭdire, estis momentoj, kiam li sidis kun kapo malalten kliniĝinta en cerbumado super suferado de nia nacio kaj proklamis, ke nenie en la mondo ekzistas tia simila, kiu per siaj unikaj historioj similus al la ĉeĥa. Li certigis, ke la historio formis la karakteron de ĉeĥa homo kaj

tial ĉiu, kiu volus tiun-ĉi popolon akiri, devus pripensi tra kio ĝi pasis, kio al ĝi plaĉas, kio por bono, kio ĝin ekkolerigas. Ĉu eblas ĝin sklavigi, kiom longe ĝis kiam ĝi leviĝos kaj ekbatalos. La ĉeĥa popolo la liberecon peze akiradis kaj kiam ĝin perdis, denove leviĝis eble nur pere de siaj posteuloj, por ĝin akiri. Denis registris precipe la famajn tempojn husitanajn, kiam la nacio atentigis la tutan mondon pri sia ekzisto.

Denis asertis, ke nenia lando estis tiom satigita per sango de propraj filoj batalantaj por libereco kaj sendependeco, neniel en militoj de intencoj uzurpemaj.

Li konis nian historion

Ernest Denis estimis ĉeĥajn tradiciojn, admiris la diligentecon kaj entuziasmon, la arton elstari en muziko kaj kanto, poezion, sciencan kaj agrikulturon. Li legis mitaĵojn, legendojn kaj eĉ la fabelojn, li vizitadis teatrojn, li sidadis inter ĉeĥaj geamikoj en akademiaj kafejoj, kelkfoje eĉ en malnov-ĉeĥaj gastejetoj. Li travojaĝis niajn regionojn, montarojn,

firstojn. Li adorkliniĝis antaŭ temploj, burgoj, kasteloj, ruinaĵoj kaj palacoj. Pli bone ol niaj civitanoj, li sciis, kie estas kia ajn kapelo, kial oni tiujn sudbohemiajn nomas "naradasley", kion signifas la limŝtonoj, krucoj sur la krucovojoj, al kiu kia kapelo estas konsekrita. El lia plumo, krom amaso da aliaj verkaĵoj literaturaj, aperis du libroj dank'al traduko de la verkisto VANĈURA, titolitaj "Fino de sendependeco ĉeĥa" kaj "Bohemio post Blanka Monto". En la unua li bildigas degeneradon kaj pereon de ĉeĥa ŝtato, en la dua sinkon de ĉeĥa ŝtato kaj pli poste ĝian renesancon spiritan kaj materian (aperis en 1901). Krom ĉi-tiuj en la ĉeĥan tradukitaj, aperis eĉ pliaj, ekzemple "Hus kaj Husitanaj militoj (trilogio)" Hus et la guerre des Husites, 1878 - les origines de l'unités des Frères Bohèmes, 1885 "Komencoj de Frata Unuiĝo" kaj en 1887 "Jiří z Poděbrad" (=Georgo el Poděbrady) informas pri la habsburga perfortigado de niaj tradicioj naciaj kaj religiaj.

Ernest Denis pere de ĉiu forto subtenis ĉion, kion li verkis kaj estis kiel tiu unua, kiu meritiĝis pri renovigo de nia delonge perdita libereco.

Precipe li amis Pragon, admiris ĝian grandecon, majeston, belecon kaj avertadis: Ĝi estas la urbo de famekonateco kaj sufero, ne la metropolo por burleskaĵoj. Prago estis tragika. Ĉiun ŝtonon lasu sur loko, kie ĝi situas, ĉar ĝi al ni rememorigas heroajn eventojn, estas sekreto de ĉiuj grandaj agoj, mi ĝuas ĉi-tie ĝiajn tristecojn, ĝiajn ĉarmojn, esperojn, el ĝi mi ekkonas vian karakteron, aŭdacon kaj persistemon, entuziasmon. Konservu ĝin en ĝia antikveco kaj permesu al neni, ke oni ĝin difektu, ĝin tuŝu sur lokoj gravaj, kiujn neniam iu kuraĝis ĝeni. La novaĵojn nur tiam permesu, ĝis kiam tio necesas por ĝia konserviĝo. Mi kredas en ĝian estontecon kiel via legenda "Libuše", li aldonadis. Ofte li estis gasto de la "Klubo por malnova Prago" fariĝinte ĝia honora ano. Tiajn honorajn membriĝojn li akiris multe.

Li subtenis la ekeston de ĈR (Ĉeĥoslovaka respubliko)

Estis tio li, kiu staris en unua vico, kiam eksplodis la unua mondmilito. Li havis grandan ĝojon pro la estiĝo de la respubliko. Li skribis en "la nation tchèque", kiun li eldonis, kaj tie li esprimis en justa indigno ĉion pri habsburga kaj plua subpremo de eta nacio. Lia sin-oferemo estis grandega, eĉ en dolora momento, kiam li perdis belegan, esperplenan filon Felitan en milito en 1915 en Loreno.

Ofte li renkontiĝis kaj parolis kun T. G. Masaryk, kun d-ro E. Beneš kaj R. Štefánik. Li esperis, ke iu prizorgos la korekton de habsburga elproprigo de ĉeĥa posedaĵo, kiun laŭvere eksieĝis "Blankmontaj soldmilitistoj" el

eksterlando kaj la nacio tiamaniere perdis posedaĵojn miliardvalorajn.

Profesoro A. Denis dediĉis ĉiam siajn feriojn en la universitato de Sorbone al Prago kaj ĉeĥaj sencelaj promenadoj. En Parizo li poste rakontis al siaj aŭskultantoj pri belega kastelo super Vltava, ĝojkriis, kiam la ĉeĥoj atend-atingis la liberigon, li ĉirkaŭbrakis ĉiujn kaj la homoj vokis "Ke vivu Francio kaj la liberigitaj ĉeĥaj landoj kaj Slovakio!" Li brilis pro feliĉo. Ankoraŭ li sukcesis fondi en Parizo "Instituton por slavaj studoj" fariĝinte ĝia unua prezidanto. Tio estis krono de liaj streboj. Tiam li skribis: "Same kiel tio estis en la mezepoko, ligos sin hodiaŭ la pariza kaj praga universitatoj en komuna strebo, francaj kaj ĉeĥaj homoj ĉiam pli kaj pli ekkonos sin kaj sin amos.

Rememoru pri li

Tiam (28.11.1918) la nacia deputitaro esprimis al la scienculo kaj kunkreinto de nia ŝtato dankojn, estimon kaj amon en nomo de tuta nacio.

En 1920 li estis lastan fojon en Parizo, unu jaron poste la 5.1.1921 li mortis 72-jaraĝa. En nia respubliko li estis titolita ano de "Ĉeĥoslovaka Akademio de Sciencoj" kaj de "Reĝa ĉeĥa societo de sciencoj". Lian nomon portis "Franca instituto" en Parizo, "Katedro E. DENIS por historioj de Slavoj". En lia naskiĝloko estis starigita kaj inaŭgurita monumento far ĉeĥa skulptisto Španiel. En Prago la Denis-stacidomo en Těšnov. En Prago sur Malostranskè Náměstí (placo) en 1928 estis konstruita statuo al Ernest Denis de skulptisto Karel Dvořák. Dum nazia okupado ĝi estis forigita. En 2004 en Prago sur domo de Franca Instituto estis enmetita la memortabulo, kiu portas la nomon de Denis.

Dagmar Štělinová

Tradukis Jací

Diboĉema Mozart

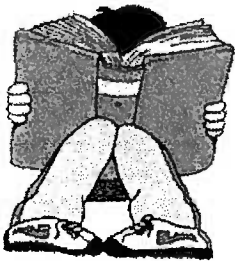
Li naskiĝis la 27. 1. 1756 en Salzburg, en Vieno li vivis en kulmino de sia mallonga vivo, sed fruktodona kariero en jaroj 1784-1785.

La tutajn 4 jarcentojn la historiistoj bildigadis Mozarton, kiel malriĉan homon. Sed la novaj dokumentoj vidigas, ke tiu-ĉi muzika komponisto tiom malriĉa ne estis.

La esplorantoj trovis en aŭstria arkivoj argumentojn, ke la komponisto apartenis al solidara supera tavolo kaj vivis je nivelo. La sciencistoj alpaŝis ĉi-tiun konkludon ĉe kolektado de materialoj por nova ekspozicio pri la malfruaj jaroj de W. A. Mozart, kiu estis inaŭgurita en Vieno.

Laŭ konserviĝintaj folioj Mozart ripete prunteprenadis de amikoj por pagi vojaĝojn kaj la sociajn ŝuldojn. Lia familio tial devis 11-foje translokiĝi. Sed la komponisto gajnadis ĉirkaŭ 10. 000 or-monerojn jare, kio estas ĉirkaŭ 4000 eŭroj. Tio signifas, ke en la dua duono de la 18a jarcento li apartenis al superaj 5%-oj de la plej bone mongajnintaj homoj en Aŭstrio.

Estas videble, ke la plej parto de Mozart-enspezoj iris en hazard-ludojn, en kiuj li lud-perdadis.

(Pro punkta teknika incidento, nia kutima paĝo pri la servo iom malsimilis la antaŭajn. Supozeble tio ne malhelpos niajn legantojn mendi je la kutima adreso bonegan verkaĵon -aŭ plurajn... cele jarfinajn donacojn!- !...)

Ni ankaŭ aldonas specifan paĝon pri libroj, kiuj elvokas la mirindajn kaj mirigajn itinerojn „ĉirkaŭ la mondo” de niaj konataj samideanoj Bruno kaj Maryvonne ROBINEAU. Krom la proponitaj titoloj elektu plue tradukon en esperanto de unu el iliaj famaj aventuroj, „Ok jaroj da migrado ĉirkaŭ nia planedo”... kiu plezurigos unu el viaj amikoj, praktikanta la internacian lingvon...).

Ĵus alvenintoj

Infan-travivaĵoj - aŭtobiografio de <i>Armela Le Quint</i> - 36 paĝoj	4,00 €
Ludu kun ni ! (1) - E.R.A. - lingvokurso por infanoj, kun multaj ilustraĵoj - 156 paĝoj	16,50 €
Ludu kun ni ! (2) - E.R.A. - sekvo de la kurso - 130 paĝoj	16,50 €
Franca esperanto-konversacio - A.E.D.I.S. - 2a gvidlibreto, kiu sekvas „ <i>espéranto, l'essentiel</i> ” - Tiu libreto enhavas multajn tradukojn de francaj esprimoj	3,05 €
L'imagier - A.E.D.I.S. - 3a gvidlibreto - multaj bildoj kun la esperanta vorto sube.	3,05 €
Verkaro de J.F. Farjon de Lagatinerie - dua eldono de libreto preparita de nia japana samideano Tsukuru HARADA. Krom la kvar rakontoj de la aŭtoro, niaj legantoj malkovros plej interesajn konfidencojn pri la juneco de Tsukuru, kun okultrafa klarigo de la japana skribarto. Multaj el ni memoras lian ĉeston en la staĝo de Merkwiller (foto de la partoprenintoj !), dum kiu li nur tre supraĝe povis prelegi pri la temo - 48 paĝoj kun fotoj	5,00 €

Por mendi librojn:

1. Vi sendas vian mendon
  - per poŝte (la plej sekure) al : Libroservo 37 RUE PIERRE ET MARIE CURIE 54500 VANDOEUVRE (uzante la dorsflankan aŭ alipaĝan mendilon)
  - per e-poŝto al «libroservo.efe@wanadoo.fr»
  - nur escepte per telefono: 03-83-53-57-54. Nur post la 19a horo.
2. Vi baldaŭ ricevas viajn librojn kun fakturo (libroj + sendkostoj (maksimume 3,58 euroj por adreso en Francio))
3. Vi pagas vian fakturon per poŝta ĝiro al «libroservo 2800-76 H NANCY» (indikinte sur ĝin la numeron de la fakturo), aŭ per mandato aŭ ĉeko je la nomo «libroservo» sendita al la adreso de la libroservo. Eksterlandanoj povas sendi internacian ĝiron al «LIBROSERVO» IBAN : FR 98 20041 01010 0280076H031 97 BIC : PSSTFRPPNCY., indikante en la koresponda linio la numeron de la fakturo

MENDILO

Bonvolu sendi tiujn librojn:

al jena adreso:

S-ro/ino

En

la

Subskribo:

Avec quelques-uns de nos nombreux carnets de voyage

Bruno et Maryvonne ROBINEAU
 Le Moulin Boireau - 49270 Landemont
 Tel-fax 02 40 98 78 76
 Courriel : brobineau@wanadoo.fr
<http://nomadisme.free.fr>

La famille Robineau vit les pieds sur la terre et la tête dans les étoiles, avec une passion : voyager vrai pour forger l'âme et grandir en humanité.

Voyager, c'est partir à la rencontre de l'Autre, en recherche d'amitié, de fraternité, de sagesse, d'humilité. C'est chercher, au-delà des différences, cette même humanité qui fait que la Terre n'est qu'un seul pays.

Vous avez eu l'occasion de lire un de nos ouvrages et nous vous convions à poursuivre la route en notre compagnie ou à faire voyager vos amis et votre famille en leur offrant un joli cadeau pour Noël.

Un lecteur à propos de « Huit ans autour du monde » :
Au-delà du déplacement du corps, ce sont le cœur et l'esprit qui sont boussulés, la conscience interrogée.
Un vrai bonheur...

Nous vous souhaitons de tout cœur, à vous et à ceux qui vous sont chers

Heureuses Fêtes de Fin d'Année

Dans la lignée des grands voyageurs, après Marco Polo, les Robineau !

Huit ans autour du monde

Un beau jour, oser larguer les amarres pour réaliser un rêve d'enfant. Pendant huit ans, Maryvonne et Bruno Robineau ont parcouru la planète en troquant leur travail contre gîte et couvert, partageant la vie des familles, se fondant dans leur intimité. Une belle aventure qui se conclut par l'adoption de Vincent en Bolivie. Huit ans de quête vagabonde, sans un euro de sponsor. Un grand bol d'oxygène conté avec simplicité et sensibilité.
 270 pages - 45 photos

Sur les sentiers des Carpates

Un voyage en famille, avec ânes et enfants, au rythme de la marche pour aborder les Carpates roumaines, une contrée absolument unique par la force de ses traditions et la chaleur de son accueil. Pour découvrir la Roumanie au fil des travaux, des fêtes et des saisons.
 240 pages - 70 photos

Compostelle

La famille Robineau s'est mise en route sur ce chemin chargé de sens et d'histoire. "Compostelle" est un journal à quatre mains, écrit par Bruno, le croyant, et Maryvonne, celle qui est en quête. Tous les deux emmènent le lecteur dans leur monde intérieur pour un récit touchant car vrai. Avec une foule de conseils pratiques pour se mettre en chemin.
 200 pages - 75 photos

Bon de commande à envoyer à retourner accompagné de votre règlement à :
Bruno et Maryvonne Robineau - Le Moulin Boireau - 49270 LANDEMONT

Si vous désirez qu'un ouvrage soit adressé directement à un ami par nos soins, vous pouvez joindre un petit mot dans une enveloppe close que nous glisserons dans l'envoi. Bien sûr, nous pouvons aussi dédicacer les livres demandés.

Nom et adresse du destinataire : _____
 _____
 _____
 F-mail _____

Huit ans autour du monde	... exemplaires x 20 € =	
Sur les sentiers des Carpates	... exemplaires x 20 € =	
Compostelle	... exemplaires x 18 € =	
Ok jarojn ĉirkaŭ nia planedo	... exemplaires x 20 € =	
Déduisez votre remise :		
8 % pour 2 livres - 10 % pour 3 livres et plus		--
Ajoutez les frais de port		
1 livre = 4 € / 2 livres = 4,50 €		+
3 livres = 5,90 €		
Attention : ces frais de port sont valables si la commande est expédiée à une seule adresse. Si vous souhaitez que nous expédions des livres à différentes adresses, utilisez les montants de frais de port unitaire.		
Total		=

Nos cotisations 2007

Vous venez de recevoir le dernier numéro de notre bulletin trimestriel, **LA INFORMILO** pour la période 2006. Vous avez sans doute apprécié son contenu et vous désirez continuer à le recevoir régulièrement pour 2007 (4 numéros par an). A cet effet nous vous présentons ci-dessous les différentes cotisations 2007 et nous vous invitons à les payer dès maintenant. Nous espérons ainsi vous retrouver parmi nos abonnés ou nos membres.

COMMENT PAYER VOS COTISATIONS ET VOTRE ABONNEMENT ?

1. Association Régionale ESPÉRANTO FRANCE-EST :

La cotisation à notre Association Régionale ainsi que l'abonnement à **LA INFORMILO** sont à payer:

- de préférence par virement postal à **Espéranto France-Est CCP 1997 72 W NANCY** n'oubliez pas de mentionner sur la ligne de message le but de votre paiement et si possible votre code-adresse.
Ex. Abono Inf + kotizo 2007 por 756
- par chèque bancaire à l'ordre de **Espéranto France-Est CCP 1997 72 W NANCY**, mais adressé à notre trésorier: S-ro André GROSSMANN, 5, rue des Pyrénées, 68390 BALDERSHEIM.
- Profitez de votre paiement pour mentionner tout changement ou correction d'adresse. Une adresse différente sur un chèque n'est pas considérée comme nouvelle adresse.

Abonnement et cotisation pour les années:	2007	2008	2009
Abonnement simple à La INFORMILO adresse en France	12 €	12 €	12 €
adresse à l'étranger	16 €	16 €	16 €
Adhésion simple à l'Association Espéranto France-Est			
• Membre fédéral avec abonnement à <i>La INFORMILO</i>	18,50 €	18,50 €	18,50 €
• Membre fédéral sans abonnement à <i>La INFORMILO</i> , pour les autres membres de la famille par exemple.	6,50 €	6,50 €	6,50 €

2. Associations Nationale et Internationale (cotisations 2007)

Les cotisations à l'UFE et à l'UEA sont à payer directement à UFE, 4bis, rue de la Cerisaie, 75004 PARIS - CCP: 85535D PARIS, en y joignant le bulletin d'adhésion, que vous avez reçu en tant que membre 2006 de l'UFE. **Votre adhésion à notre Association Régionale est comprise dans les cotisations de l'UFE si votre adresse se trouve dans les départements 54 55 57 67 68 88.**

Par contre l'abonnement à **LA INFORMILO** est à payer à notre Association Régionale, mais jamais à l'UFE.

UFE	• Membre actif d'Espéranto-France	33 €
	• Membre actif d'Espéranto-France et d'Espéranto-Jeunes. (moins de 30 ans au 1.1.2007) (reçoit Jeunesespéranto infos.)	30 €
	• Tarif réduit pour étudiants, chômeurs	15 €
UEA	• Abonnement au magazine bimestriel Le Monde de l'espéranto . (pour les membres d'Espéranto-France)	+22 €
	• Abonnement au magazine bimestriel Le Monde de l'espéranto . (plein tarif)	+30 €
	• Membre individuel reçoit le petit guide de l'UEA	+ 9 €
UEA	• Membre individuel reçoit l'annuaire de l'UEA (+KONTAKTO + TEJO-TUTMONDE, si moins de 30 ans)	+ 23 €
	• Membre individuel reçoit l'annuaire de l'UEA + la revue mensuelle ESPERANTO (+KONTAKTO + TEJO-TUTMONDE, si moins de 30ans)	+ 57 €

IMPORTANT

- Les nouveaux adhérents à l'Association Régionale, recevront par courrier séparé leur carte de membre ainsi qu'un exemplaire des statuts de l'Association.
- Les coupons de l'année 2007 et éventuellement de l'année 2008 seront envoyés aux autres membres d'**ESPERANTO FRANCE-EST** par courrier séparé avec des informations spécifiques réservées aux membres.
- Les membres de l'Enseignement, payant leur cotisation de l'UFE, sont invités à mentionner leur profession; ils seront ainsi inscrits d'office au **GROUPE DES EDUCATEURS ESPERANTISTES (GEE)**
- Les jeunes de moins de 30 ans au 01.01.2007 (qui auront bien mentionné leur date de naissance), payant leur cotisation de JEFO recevront la revue JeunEpséranto Info (France) et KONCIZE (Europe). Ils auront droit de vote à l'AG de JEFO et des tarifs privilégiés aux rencontres de JEFO, au **Pasporta Servo** et des réductions sur la **JEFO'butik**.

ABONOJ KAJ KOTIZOJ POR 2007 ĝis 2009

Jen la lasta numero de **La Informilo** por la abon-jaro 2006. Bonvolu trovi ĉi-poste la tarifojn por la venontaj jaroj 2007 ĝis 2009. Vi povas kontroli sur la unua linio de via adres-etikedo, ĉu jam estas pagita via abono por la jaro 2007. Tiam estas menciita 2007-A. Se ne, ni invitas vin senprokraste pagi vian abonon al **La Informilo** kaj vian **membro-kotizon** al nia asocio laŭ la ĉi-subaj tarifoj kaj laŭ la menciitaj pag-eblecoj.

Jaroj:	2007	2008	2009
Abono por adresoj en Francio:	12 eŭroj	12 eŭroj	12 eŭroj
Abono por adresoj ekster Francio:	16 eŭroj	16 eŭroj	16 eŭroj
Federacia kotizo:	6,50 eŭroj	6,50 eŭroj	6,50 eŭroj

Pagmanieroj	<ol style="list-style-type: none"> 1. Per ĝiro al la poŝtĉekkonto de nia Asocio: Esperanto France-Est CCP 1997 72W NANCY Ne forgesu koncize menci la celon de via pago sur la linio "mesaĝo" de via ĝirilo. La mencio de via adres-kodo faciligas la laboron de nia kasisto: ekzemple: abono Informilo + kotizo 2007 por 1027 2. Per bankĉeko aŭ poŝtĉeko je la nomo de: Esperanto France-Est CCP 1997 72W NANCY sendita al jena adreso: S-ro André GROSSMANN, 5, rue des Pyrénées, 68390 BALDERSHEIM, Francio Klarigu la celon de via pago, abono al La Informilo, kotizo, donaco al .... ktp por 2007, 2008 ktp. Se necese menci vian adres-ŝanĝon aŭ adres-korekton. 3. Por Germanio al nia peranto: Poŝtĝirokonto: 918 56-676 (BLZ 545 100 67) PGA Ludwigshafen, je la nomo de: Hans-Dieter Platz. (menciu la celon de via pago) 4. Per internacia ĝiro je la nomo de Esperanto France-Est kaj uzante la jenajn internaciajn kodojn: IBAN : FR45 2004 1010 1001 9977 2W03 150 BIC : PSSTFRPPNCY (Ne forgesu menci la celon de via pago kaj vian adreskodon)
--------------------	---

J A R KOLEKTO DE TAKE 2006

ENHAVO

En decembro 2006 aperis la nova eldonaĵo de TAKE (Tutmonda Asocio de Konstruistoj Esperantistaj), nome la **JARKOLEKTO de TAKE 2006**. Temas pri 104-paĝa libreto en formato A5. Ĝin redaktis Fabien Van MOOK el Rotterdamo (Nederlando) fakulo pri konstru-tekniko. Sep aŭtoroj kontribuis per artikoloj por tiu teknika verkaĵo. Ĝin ricevis ĉiuj membroj de TAKE. Ĝi estas ankaŭ aparte akirebla por 7,50 eŭroj (sendkostoj inkluzivitaj). **Nia propono:** se vi pagas 13,50 eŭrojn, vi ricevos la libreton **JARKOLEKTO de TAKE 2006** kaj estos membro de TAKE por 2007.

Fabien VAN MOOK (red.)	Antaŭparolo
Bronislav ĈUPIN (RU)	El historio de konstruaj materialoj -
Pierre GROLLEMUND (FR)	Tegmenta kovrado
HALÁSZ József (HU)	Kelkaj pensoj pri la ŝtalbetono
Đorđe OBRADOVIĆ (SI)	Rekonstruo de elementa lernejo Ivan Cankar en Ljutomer (Slovenio)
SHEN CHENGRU (CN)	Tra nova Pekino rigardu la tutan Ĉinion
Fabien VAN MOOK (NL)	La nova nederlanda normo pri venta ĝeno kaj venta danĝero por piedirantoj
Jan Werner (CZ)	Ĉarpentista interligado de lignoj

Aliaj ofertoj de TAKE:

(Ĉiuj prezoj entenas la sendo-kostojn)
Teknikaj kajeroj de Gilbert R. LEDON

HERMETIKAJ PUMPILOJ (POR MEDIPROTEKTADO)	4,60 eŭroj
IKARO NE SONGĜIS ... kial aviadiloj flugas.	4,60 eŭroj
MANEKENOJ KAJ NI	4,60 eŭroj
KONSTRUU VIAN DOMON	4,60 eŭroj
Familia lingvo ESPERANTO	3 eŭroj

ANALOJ DE EASP

Esperanto-Asocio de San-Paŭlo 1937 - 1997 (60 jarajn sub steloflagrado) 3,60 eŭroj

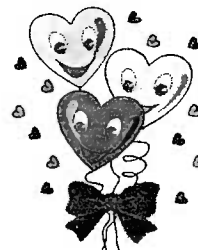
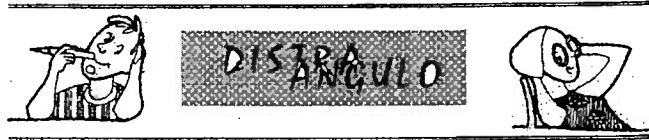
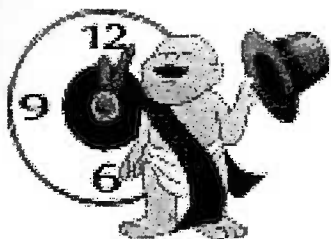
JARKOLETO de TAKE 2005

68-paĝa libreto en formato A5 kun teknikaj artikoloj de 9 aŭtoroj. 5 eŭroj

Pagoj: ĉekoj aŭ ĝiroj je la nomo de TAKE CCP 2 549 46 A Strasbourg aŭ al nia kasisto André Grossmann

SUKERFARADO -

SUKERFARILOJ -
SUKERFAREJOJ 7,65 eŭroj
(provo de klarigo kaj de faka terminaro) de Claude LONGUE ÉPÉE
La aŭtoro (kreinto de la suker-fabrika) klarigas fak-sperte, sed en popularscienca stilo, la fabrikadon de betsukero. La libron ilustras tre klaraj teknikaj desegnoj.

jarfina konkurso

Du solvintoj de la du enigmoj estos lotitaj kaj ricevos libron
(oni sendu sian solvon ĝis la 15a de januaro)

Stvbrnz

Sub tiu kodigita teksteto vi malkovros pensigan citaĵon de Einstein.
Ĉiuj literoj estas anstataŭigitaj per aliaj. Ekzemple, ĉiuj a de la citaĵo fariĝis o en la enigmo.

Ĉ z u k n u z d ĉ o d p n o l u b n d s n o d a n u b p o r
p z b z b n u h e b p s n o d . V k o p ĉ n p u z d ĉ o d
p n o l a n u h e b p s n o d p o r p z b z b n e d s n o d
p n o f . A n - ĉ n z b n p e b n u n d ĉ z u k n u b p o r
v k o p ĉ n p u b b z b n u n e b p s n o d p o r b z b n e
d s n o d p n o f !

Vertikala enigmo

Helpe de la ĉi-subaj vort-eroj alfabete ordigitaj, malkovru la vortojn, kies difino troviĝas dekstre.
La du krucumitaj kolumnoj, vertikale legataj, donas aserton de Sacha Guitry

al ar aso be bar do edro ek ek emo eno ero fa ga go iko ir ir iti izi ko le lip lo lo
lo lu ma me mo mo ne no no no nor ok op pa pi po sa sal su so ta tan to ul up
zio

1	+ - - + -	strio de tero tuŝante etendaĵon de akvo
2	+ - - + -	nuanci per ĉierarkaj koloroj
3	+ - - +	iom senpense, stulte rigardadi
4	+ - - + -	cirkocentro
5	+ - - + -	dika frukto
6	+ - - + -	kolerigi
7	+ - - + -	muzika teatraĵo
8	+ - - +	malpuraĵo ofte post pluvo
9	+ - - + - - -	regula okedro
10	+ - - + - - -	ano de iama skandinava gento
11	+ - - +	natria klorido
12	+ - - + -	ortodokseklezia artaĵo
13	+ - - +	likva manĝaĵo
14	+ - - +	volupta danco
15	+ - - + - - - -	listo de grafemoj en iu lingvo
16	+ - - +	fiŝo kun bongusta karno
17	+ - - + - - -	provizora malapero de astro
18	+ - - +	fasko da radioj percepta de la okuloj
19	+ - - + -	tre forta veneno
20	+ - - + - -	regiono inter Hindio kaj Tibeto
21	+ - - + -	teologo juristo pri la korano
22	+ - - + - - -	ideala societo de kredantoj

.. el liaj plej konataj citaĵoj ...

" Geedziĝo similas al manĝo en restoracio.. Nur iom post la foriro de la servisto, oni jam okulumas al la telero de la najbaroj..."

postkongresa itinero - Boromea Insulo sur la Majora Lago *foto M. A.-T.*

Alzacanoj en Colmar... por forta "simbol-foto" !

budo de Esperanto-Strasburgo ĉe BIObernai firoido

Francoj kaj Germanoj dum vizito ĉe "avinjo" Odette en Betschdorf
kvar generacioj kunigitaj !